

ÉLETÜNK

XLI. évf. 7-8. szám (41. Jg. Nr. 7-8)

Az európai magyar katolikusok lapja

2009. július–augusztus

ÚJ TECHNOLÓGIÁK, ÚJ KAPCSOLATOK

XVI. Benedek pápa üzenete a tömegtájékoztató 43. világnapjára

A soron következő tömegtájékoztató világnap közeledtével (május 17-én volt – a szerk. megj.), néhány gondolattal szeretnék hozzájárulni az ideai témával kapcsolatban: Új technológiák, új kapcsolatok – a tisztelet, a párbeszéd és a barátság kultúrájáért.

Az új digitális technológiák valóban alapvető változásokat idéznek elő a kommunikációs modellekben és az emberi kapcsolatokban. Ezek a változások különösen kézzelfoghatóak a fiatalok között, akik már ezekkel az új kommunikációs technológiákkal szoros kapcsolatban nőttek fel. Jól érzik magukat a digitális világban, amely viszont gyakran idegennek tűnik sok felnötnek, akiknek meg kellett tanulniuk, hogy megértsék és értékeljék azokat a lehetőségeket, melyeket a világ felkínál a kommunikációhoz. Idei üzenetem gondolatai különösen azokhoz szólnak, akik már ehhez az úgynevezett digitális nemzedékhez tartoznak: velük szeretnék megosztani néhány elképzelést az új technológiákban rejlő rendkívüli lehetőségekről, amennyiben azokat egymás megértésének és a szolidaritásnak az elősegítésére használjuk. Ezek a technológiák valódi ajándékot jelentenek az emberiség számára: arra kell tehát törekednünk, hogy az ezek nyújtotta előnyöket minden ember és minden közösség, különösen a szükségét szenvedők és kiszolgáltatottak szolgálatába állítsuk.

A mobiltelefonokhoz és a számítógépekhez való hozzáférés lehetősége az internet globális hatókörével és sürű elterjedésével együtt olyan szerteágazó utakat teremtett, amelyeken keresztül egy pillanat alatt szavakat és képeket lehet küldeni a világ legtávolabbi és legelzugottabb sarkaiba. Ez a lehetőség elképzelhetetlen volt az előző nemzedékek számára. Különösen a fiatalok ismerték fel az új médiumokban rejlő óriási lehetőségeket az egyének és közösségek közötti kapcsolat, kommunikáció és megértés elősegítésére. Ezeket az eszközöket a barátaikkal való kapcsolattartásra, illetve arra használják, hogy új barátokat találjanak, közösségeket és ismeretségi hálózatokat építsenek, hogy információkat és híreket keressenek, hogy megosszák másokkal gondolataikat és véleményüket. Nagyon sok jó származik ebből az új kommunikációs kultúrából: a családtagok kapcsolatban maradhatnak egymással akkor is, ha nagyon távol vannak egymástól, a diákok és a kutatók könnyebben és hamarabb hozzáférnek dokumentumokhoz, forrásokhoz, tudományos felfedezésekhez, és bár különböző helyeken vannak, a kommunikáció révén csoportmunkát végezhetnek. Ezeket felül az új médiumok interaktív jellege a megértés és a kommunikáció dinamikusabb formáit teszi lehetővé, ez pedig hozzájárul a társadalmi fejlődéshez.

Bár ámulatba ejtő, hogy az új technológiák milyen gyorsan fejlődtek a megbízhatóság és a hatékonyság terén, a felhasználók

(Folytatás a 4. oldalon)

Vianney Szent János
a papok védőszentje
(1786. május 8.–1859. augusztus 4.)

A PAPOK ÉVE

Jézus Szentséges Szíve ünnepének vesperása alkalmával, június 19-én XVI. Benedek pápa a világ minden tájáról egybegyűlt papok jelenlétében nyitotta meg a Papok évét a római Szent Péter-bazilikában.

A Vianney Szent János halálának 150. évfordulójához kapcsolódóan meghirdetett ünnepi év célja, hogy papok és hívek újra felfedezzék a papi hivatás értékét. „Hivatásunk az Egyház és a világ számára egyaránt nélkülözhetetlen. Alapja a feltétlen hűség Krisztushoz, az állandó egység vele; feltétele, hogy szüntelenül törekedjünk az életszentségre, mint Vianney Szent János” – mondta a Szentatyja, aki a szertartás előtt a kóruskapolnában lerótta tiszteletét az ars-i plébános erekljéje előtt.

„A papság nem más, mint Krisztus Szíve iránti szeretet” – idézte a pápa Vianney Szent Jánost, majd elmondta: azért Jézus Szentséges Szíve ünnepén akarta megnyitni a papok évét, mert ez a nap Isten Szívének titkát állítja elénk, „aki az egész emberiségre kiárasztja szeretetét... akkor is, ha hálátlansággal találkozik, akkor is, ha választott népe elutasítja; sőt végtelen irgalmában egyszülött Fiát küldi a világba, hogy magára vegye a szeretet visszautasításából fakadó végzetet, s a halál és a bűn hatalmát legyőzve helyreállítsa a bűn rabszolgájává lett ember fiúi méltóságát. Ennek ára pedig Isten egyszülött Fiának keresztáldozata”.

„Krisztus megváltó szeretete által már most Isten örökkévalóságában élhetünk... Isteni Szíve a szívünkhez szól, meghív, hogy lépjünk ki önmagunkból, hagyjuk el emberi biztosítékainkat, és bizzuk rá magunkat, hogy példája nyomán magunk is a kiáradó szeretet ajándékaivá váljunk”. Ezért fontos, hogy a papok sokat elmélkedjenek „a keresztől megsebzett Szívről, és engedjék, hogy Krisztus egészen legyőzze őket”, hogy megvalósuljon Isten terve a történelemben, hogy „Krisztus legyen a világ Szíve, mindinkább Ő töltsse be az emberek szívét,

(Folytatás a 3. oldalon)

GONDOLATOK A SZENT KORONÁRÓL

Írta: Márfi Gyula veszprémi érsek

Nem vagyok történész, sose foglalkoztam tudományosan a Szent Koronával, sem az ún. Magyar Szent Korona-tannal, a Szent Korona mégis mindig közel állt a szívemhez. Gyermekkoromban számtalanszor elolvastam szüleim kis „Történelmi arcképcsarnok” című könyvét s benne II. Szilveszter pápa szavait: „Én csak apostoli vagyok, de a ti királyotok valóban apostol”.

Az egyházi hagyomány szerint az ezredforduló legnagyobb tudósának tartott pápa e szavakkal adta át Asztrik apátnak a Szent István megkoronázására szánt koronát. Ezek a szavak éltek bennem akkor is, amikor 2000-ben részt vettem a franciaországi Aurillac-ban – ahol az első francia pápa szerzetesként nevelkedett – az ún. „Gerbert-napokon” (Gerbert volt a pápa szerzetesi neve).

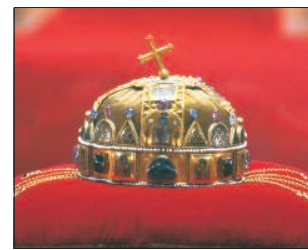
Azóta megtudtam, hogy a II. Szilveszter által adományozott korona nem azonos a jelenlegi Magyar Szent Koronával (talán még részleteiben sem), ennek ellenére a két ereklje közt az én tudatomban szoros kapcsolat van, miként egy tulajdonos és jogutódja, vagy akár apa és fia közt. És ne feledjük: III. Ottó német-római császár (elhunyt 1002-ben) Gerbert apát tanítványa volt, és talán ennek is köszönhető, hogy a császár hozzájárult a keresztény magyar királyságnak, mint önálló (nem vazallus) országnak létrejöttéhez.

A fentiekből jól látható, hogy a pápának és az általa képviselt Katolikus Egyháznak milyen nagy szerepe volt az önálló magyar állam megszületésében. A jelenlegi Szent Korona közös kincse a magyar keresztény egyházaknak és a ma-

gyar államnak: világi államfők megkoronázására szolgáló szakrális tárgy, amelyen megtalálható a teljes Szentháromság, a Szent Kereszt, Szűz Mária, két főangyal, nyolc apostol és négy szent vértanú – néhány, a készítőik által a szentekhez méltónak tartott világi uralkodóval együtt. Ez a tény már önmagában is rávilágít arra, mennyire abszurdak az Egyház és az állam teljes szétválasztására irányuló törekvések.

Azt természetesen nekünk is tudnunk kell, hogy II. Szilveszter pápával és III. Ottó császárral nem álmozdhatunk egy keresztény világbirodalom létrehozásáról.

(Folytatás a 9. oldalon)

A Szent Korona az Országházban

LELKIPÁSZTORI LÁTOGATÁS

Cserháti Ferenc püspök Észak-Amerikában (1.)

Közel egyhónapos lelkipásztori látogatást tett Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök Észak-Amerikában. Útja során számos magyar pappal és szerzetessel találkozott, s a világi hívek sokaságával. Mindenütt szeretettel fogadták, s hálás köszönetüket fejezték ki a meglátogatott magyar templomok vezetői, illetve közösségei.

Püspök atya a kanadai Torontóban lépett Amerika földjére, ahol Pesznyák Béla plébános fogadta a repülőtéren június 6-án. Másnap, június 7-én, vasárnap máris egy hivatalos találkozóra került sor Anthony Tonnos hamiltoni megyés-

püspökkel a Szent István-magyar templomban.

A program kezdetén – Hamilton

Első püspöki szentmiséjét bérnállással egybekötve tartotta Cserháti Ferenc a

(Folytatás a 3. oldalon)

Az első szentmise a hamiltoni Szent Ferenc-templomban

A PAPOK ÉVE

(Folytatás az 1. oldalról)

elsősorban a papokét, akiket a legközelebb hívtok magához? – mondta a Szentaty.

A pápa rámutatott: a papnak még gyarlóságával kapcsolatban is Jézus Szívével kell kéri a „bűnök feletti fájdalom”. Majd így folytatta, talán a közelmúltban nyilvánosságra került pápi botrányokra is utalva: „Hogyan feledkezhetünk meg arról, hogy nincs, ami nagyobb szenvedést okozna az Egyháznak, mint lelkipásztorainak bűnei, elsősorban azokéi, akik »a juhok rablóivá« (Jn 10,1sk) lesznek, mert saját tanakkal megtévesztik vagy a bűn és a halál kötelékével megfojtják őket? – Kedves papjaim, nekünk is szól a megtérésre hívó szó, nekünk is szükségünk van az isteni irgalmasságra. Szüntelenül és alázattal imádkozunk Jézus Szent Szívéhez: őrizzen meg attól a veszedelemtől, hogy ártsunk azoknak, akiknek a megtérésére szól a hívásunk”.

Az Egyháznak szent életű papokra van szüksége, akik hiteles tanúként segítik a híveket, hogy megtapasztalják az Úr szeretetét és irgalmát – zárta gondolatait XVI. Benedek pápa, aki a szertartás befejeztével még egy ideig az Oltáriszentség előtt imádkozott. (Magyar Kurír)

LEVÉL A PAPOKHOZ

XVI. Benedek pápa egy nappal a Papok évének megnyitása előtt üzenetet intézett a világ valamennyi katolikus papjához. A többoldalas levélben a pápa a pápi hivatas idejére emlékeztette a lelkipásztorokat.

A mai papoknak Vianney Szent János, az ars-i plébános példája által kell megtanulniuk, hogyan azonosulhatnak teljesen saját feladattal – hangsúlyozza a pápa.

A levélben a Szentaty a világiakkal való együttműködésre, a püspökökkel és a paptestvérekkel megélt egységre buzdítja a lelkipásztorokat. Ki kell használni az „új tavasz” lendületét is, amelyet a lelkiségi mozgalmak létrejötte jelent az Egyházban. A pápa az egyházi személyek által elkövetett hibákról és mulasztásokról is szót ejt. Mint írja, az ilyen eseteket nem lehet eléggé sajnálni. Ezek leküzdéséhez nemcsak a gyengeségek beismerésére van szükség, hanem arra is, hogy a nagyszerű papok példájában örömmel ráismerjünk Isten ajándékára.

A pápa hangsúlyozza: a bűnbocsánat szentségét újra a lelkipásztorok központjába kell helyezni. „Az ars-i plébános korában Franciaországban a gyónás nem volt sem egyszerűbb, sem könnyebb kérdés, mint napjainkban” – fogalmaz az üzenetben a Szentaty. Prédikációjával és mindennapi jelenlétével Vianney Szent János mégis egyre több embert tudott az Egyházhoz vonzani.

LELKIPÁSZTORI LÁTOGATÁS

Cserháti Ferenc püspök Észak-Amerikában (1.)

(Folytatás az 1. oldalról)

hamiltoni Szent Ferenc-templomban, ahol vele koncelebrált Anthony Tonnos hamiltoni megyéspüspök is, valamint a környező magyar egyházközségek lelkipásztorai.

Szenháromság vasárnapján Cserháti Ferenc megbeszélést folytatott Anthony Tonnos megyéspüspökkel a hamiltoni Szent István magyar egyházközség lelkipásztorai ellátásának jövőjéről.

A szentmise kezdetén Tonnos püspök saját pásztorbotját nyújtotta át a külföldi magyarok püspökének, ezzel is jelezve közös küldetésüket a magyarok lelkipásztorai szolgálatában, majd Pecsnyák Béla, a hamiltoni Szent István magyar egyházközség plébánosa köszöntötte a két főpásztort, paptestvéreit és az ünnepelő közösséget.

„Sohase feledjétek el, hogy Jézus kereszt-jelét hordozzátok homlokotokon és ezt egy magyar püspök krizmával jelölte oda, ami azt jelenti: tegyetek tanúságot hitetekről és magyarságotokról. Legyen büszke rátok a befogadó ország és a magyar haza” – buzdította Cserháti Ferenc püspök homíliájában a bérmeándókat, majd a bérmeálás szentségében részesített öt fiatal és három felnőttet. A szentmise után ünnepi fogadás következett, amelyen mintegy háromszáz magyar vendég vett részt, és a helyi magyar fiatalok ünnepi műsorral, néptáncokkal, versekkel köszöntötték a főpásztort.

Az ünnepi fogadás után Cserháti Ferenc püspök ellátogatott a Hamilton melletti Szent Erzsébet faluba, ahol Erzsébet nővérrel, a falu alapítójával és a faluban lakó nyugdíjas magyar jezsuita atyákkal találkozott, akiknek segítségét kérte a környéken élő magyarok lelkipásztorai gondozásában. Ezt követően felkereste a magyar görög katolikusok hamiltoni Szent Mihály arkangyal-templomát, ahol Deák Miklós görög katolikus paróchus köszöntötte az Európából érkezett vendéget, Cserháti Ferenc beszédében megemlékezett Szent Pál apostol születésének 2000. évfordulójáról: Krisztushoz való hűségére, korszerű tanúságtétellel és egységre szólította a vesperásra összegyűlt magyar híveket. Az áhítat után ünnepi fogadás következett, amelyen a hívek személyesen is elbeszélgethettek a magyar főpásztorral.

Magyar papi találkozó – Ancaster

Június 8-án kezdődött az idei Kanadai Magyar Papi Egység háromnapos találkozója, amelynek vendége volt Cserháti Ferenc.

Az első napon a görög katolikusok vázolták fel gazdag múltjukat. Másnap szentmisét mutatott be Cserháti Ferenc püspök. Szentbeszédében a pap és a plébános krisztusi feladatát fejtette ki: a plébánosnak nem mikromenedzsernek kell lennie, aki a különböző csoportokat igazgatja, hiszen abból hiányzik a lélek. Az egyházközség élén állónak igazi vezetőnek kell lennie, aki határozottan halad előre, törődik a nyájával, hivatása per-

A misszióban talált egység jegyében Ancasterben

dig nem egy nyolcórás állás, hanem teljes odaadást jelent.

A nap folyamán az országban működő római katolikus papok tarthatták meg beszámolójukat. Bár minden közösség más-más nehézséggel küszködik, mégis közös alapvető problémával találkoznak: a generációs szakadék nagy és nehezen áthidalható. A nap meghívott vendége, Miklósházy Attila püspök emlékeztette a jelenlévőket arra, hogy bár missziós feladatot végeznek, ez nem jelenti azt, hogy elszigetelten kell élniük, és egyedül kell megküzdeniük a problémákkal. A pap mindig közösségben kell, hogy éljen és tartania kell a kapcsolatot a többi paptestvérről. Csakis közösen és közösségben tudnak helyes döntéseket hozni.

Beszámolójában Cserháti Ferenc szintén a papok közötti egység fontosságáról beszélt. Az Erga migrantes instrukció alapján a papok lehetőséget és feladatot kaptak, hogy a külföldön élő magyarokat szolgálják. Kötelességük tehát, hogy erejükhez mérten tevékenykedjenek a magyar közösségeikért. A püspök elismerte teljesítményüket, és arra buzdította őket, hogy még nagyobb egységben, közösségben és megértésben dolgozzanak, hogy a hitet magyarul és a magyar kultúrával ékesítve át tudják menteni a következő nemzedékeknek.

Beszámolója után került sor a Kanadai Magyar Papi Egység elnökválasztására, mivel Deák Miklós két éves mandátuma lejárt. A testület Sajgó Szabolcs jezsuitát választotta új elnöknek, a titkár Androvich Tamás maradt.

A program szerdán folytatódott, Deák Miklós hamiltoni paróchus ismertette a Sacramentum caritatis kezdetű apostoli buzdítást. Ezután a papok a szentgyónásról osztották meg egymással lelkipásztorai tapasztalataikat. A napot szentmise zárta, amelyet Cserháti Ferenc püspök mutatott be. Szentbeszédében rámutatott: a pap legfontosabb dolga, hogy Krisztust nyújtsa az embereknek, az ő megértő szeretetét adja tovább a híveknek.

Délután a püspök folytatta kanadai körútját, s meglátogatta a courlandi Szent László Közösség tagjait és szentmisét mutatott be.

Úrnapja Vancouverben

Úrnapja és ezüstmise Vancouverben

Cserháti Ferenc püspök június 11-én érkezett Vancouverbe, hogy az ottani magyar közösséggel együtt ünnepelje Úrnapját. Látogatást tett Michael Miller érseknél, a helyi főegyházmegye főpásztoránál, majd a közösséggel együtt megünnepelte Lakatos Dénes helyi plébános ezüst jubileumát.

Az úrnap szentmisében a főpásztor az ünnep titkáról elmélkedett, majd a pápi szolgálat jelentőségéről beszélt. Meltáta Lakatos Dénes szolgálatát a vancouveri magyarok körében: „A Magyarok Nagyasszonya egyházközség tagjai már évek óta tanúai Dénes atya buzgó pápi szolgálatának, élete lángjának, amely Krisztus üzenetével Van-

couverben, a Csendes-óceán partján is világít, utat mutat az idekerült magyaroknak”. Cserháti püspök köszönetet mondott az egyházközség tagjainak minden anyagi és erkölcsi segítségért, majd példaképpel állította eléjük az első magyar szent családot.

A szentmise után ünnepi fogadás és műsor következett, amelyen közreműködött többek között az egyházközség női köre, a hétvégi magyar iskola tanulói és a Forrás néptáncgyűttes.

Egyesült Államok

– A woodside-i bencéseknel

Lelkipásztori körútja újabb állomására, a San Francisco melletti magyar alapítású woodside-i bencés perjeségbe érkezett Cserháti Ferenc, ahol két magyar bencés szerzetes, Horváth Piusz OSB és Németh Maurus OSB fogadta.

Magyar bencéseknel Woodside-ban

Június 17-én, a kaliforniai Carmel településen felkereste Boldog Junipero Serra ferences szerzetes sírját. A spanyol ferences szerzetes a XVIII. század második felében számos missziót alapított Kaliforniában, e helyek hírhirdető és szellemi központokként működtek, és ma is fontos lelki és kulturális centrumok.

A San Francisco-i öböl környékén jelentős magyar közösség él. Az itt élő magyarságon belül a katolikusok és a reformátusok alkotják a két legnagyobb vallási közösséget. Cserháti Ferenc a helyi református gyülekezet rendezvényére is ellátogatott június 20-án, ahol a gyülekezet lelkipásztora, Magyar-Köpe Gábor köszöntötte.

Cserháti Ferenc püspök Horváth Piusz OSB és Németh Maurus OSB szerzetes atyákkal együtt a woodside-i perjeség Szent István királyról elnevezett templomában mutatta be a vasárnapi szentmisét június 21-én. A püspök homíliájának középpontjába az első magyar szent család életpéldáját és különösen Boldog Gizellát állította. Hangsúlyozta, hogy Gizella Szent István feleségként és Szent Imre herceg édesanyjaként a magyar kereszténység és államiság megteremtésében kiemelkedően fontos szerepet játszott.

A szentmisét követő ünnepi fogadás keretében alkalom nyílt találkozásra és beszélgetésre a helyi magyarság képviselőivel. A fogadás után a résztvevők meghallgatták a tizenhét éves Lehardt Dániel zongorakoncertjét a bencés gimnázium színháztermében. A koncert keretében Kaleta Gábor konzul, a Los Angeles-i Főkonzulátus ideiglenes ügyvivője köszöntötte az egybegyűlteket, majd Németh Maurus bencés szerzetesnek átadta a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjét, amelyet Solyom László köztársasági elnök a bencés szerzetesnek az amerikai magyar közösség érdekében végzett több évtizedes munkájáért, a magyar kultúra terjesztéséért folytatott tevékenységéért, valamint magyar diákok oktatásának támogatásáért adományozott. □

Gyermekeknek

A SZERETETBEN NINCS SZÜNIDŐ!

Bezártak az iskolák, kollégiumok – itt a szünidő. Egyes helyeken egész gyárak állnak le, mivel azonos időben adják ki a munkásoknak a szabadságot. Lehúzzák sok üzlet rolóját is, persze csak a kisebbeké, ráfér a boltosokra is a pihenés.

Némely városok szinte teljesen kiürülnek a nyári hónapokra, nyaralni mennek lakóik. Mégsem csökken utcáinak, tereinek forgalma, a helyi lakosság helyét betöltik a turisták. Így aztán templomaik sem árvalnak el, sőt vannak olyanok, amelyeknek megcsokorozódik a látogatottságuk. És nemcsak azért, mert oly jó behúzódni a nap hevétől a hűvös falak közé...

Erdőkön, mezőkön, réteken tábori oltárokat állítanak fel a sátorlakó fiatalok, ügyes cserkészkezek díszkapukat ácsolnak, de nem marad el a kereszt sem a tábor szívében, mellette pedig a zászlórúd, amelyre felhúzzák nemzetük zászlaját.

Fiataloknak

KIKAPCSOLÓDNI

„Gyertek velem külön valamilyen csendes helyre, és pihenjetelek egy kicsit!” (Mk 6,31). Fellelegezni, egy kicsit megpihenni, visszatérni önmagunkhoz... Lassan-lassan a nyári vakáció küszöbén, egyre jobban tudatunkba férkőzik a gondolat: szükségünk van pihenésre, felüdülésre, töltekezésre, időre, amivel meg kell kíséreljünk feleltetni a hétköznapi fáradalmait, vesződségeit. Jézus idézett szavai is erre buzdítják az apostolokat, tanítványokat...

Természetesen én is örülök, hogy hamarosan időm lesz olyan dolgokat is csinálni, elrendezni, ami már rég esedékes volt. Azt, amire nem volt időm... Igen, az egyik legnagyobb ajándék, áldás, amit csak kaphatunk, az az idő – talán csak néhány nap –, de azzal újra helyre tudjuk állítani azt a ritmust, a munka és pihenés

terhogy a szeretetben nincs szünidő. Mármin Isten iránti szeretetünkben. A vasárnap a szünidőben is vasárnap, annak megszabott „kötelezettségeivel”. Vele párhuzamosan pedig az emberszeretet is.

A szentmisére a nyári napokon is hivatalosak vagyunk, Isten meghívását pedig bűn lenne visszautasítani. Miért is tennénk? Ha a munkáék során, tanulás, munka, különféle feladatok végzése közepette is tudunk időt szakítani – szeretetből – Jézus áldozatára, hogyne tudnánk a szünidőben, amikor időmilliomosok vagyunk? S hogyan tudnánk szeretni embertársainkat, akár a Föld túloldalon is?

A jól megérdemelt szabadság csak mindezekkel együtt lehet teljes. Márpedig mi, keresztények – mindenben és mindenütt – a teljességre törekszünk.

András bácsi

FELMÉRÉS A FIATALOKRÓL

A Szociális és Munkügyi Minisztérium megbízásából harmadik alkalommal végeztek nagymintás ifjúságkutatást a 15–29 éves korosztály körében. A mintegy 8000 fiatal megkérdezésével készült vizsgálat célja az volt, hogy rögzítse – az előző felmérésekhez képest – a különböző korosztályok iskolázatását, elhelyezkedését, karrierjét, önállóságát és boldogulási esélyeit befolyásoló társadalmi tényezők változását.

A kutatás bemutatja továbbá, hogy ezek a hatások hogyan tükröződnek a fiatalok életmódjában, vallásosságában.

A vizsgálatból megállapítható például, hogy 2008-ban

a magyar fiatalok 84 százaléka használt valamilyen formában számítógépet. A vizsgált 15–29 éves korosztály mintegy 6 százaléka tölti szabadidejét egy átlagos hétköznap bevásárlóközpontban. A felmérés összegzései között szerepel az is, hogy míg 2004-ben a fiatalok 45 százaléka gondolta azt, hogy a közeljövőben járul a személyes helyzete, addig 2008-ban már csak 28 százaléka. A fiatalok a leggyakoribb problémák között a munkanélküliséget, a kilátástalanságot és a céltalanságot említették legtöbbször.

A kutatás szerint előtérbe került az azonnali fogyasztás (jelen) és az ehhez kapcsolódó státusszimbólumokká váló tárgyak birtoklása. Ezt 2000-ben a DVD-lejátszó, 2004-ben a légkondicionáló berendezés és a plazmatévé jelenítette meg. 2008-ra ezek a tárgyak is mindennaposá váltak. A státusszimbólumok megteremtésének forrását nem a félretett és megspórolt jövedelem, hanem az időközben felvett hitelek jelentették. Ezt jel-

zik a vizsgálatban tapasztalt adatok is, amelyek szerint 2000-hez képest jelentősen csökkent a pénzi félretévek aránya, és növekedett a hitellel rendelkezők.

A vallásosságot kutató kérdésekből kiderül: 2008-ban a 15–29 éves korosztály fele tartotta magát vallásosnak. A 2000-ben végzett felméréshez képest több mint duplájára nőtt a meg nem keresztelték (illetve be nem jegyzték) aránya, az 1979 és 1993 között született korosztály több mint egyötöde saját állítása szerint nem részesült keresztiségben.

2004 után másodsor szerepelt az ifjúságkutatás kérdőívében az a

kérdés, amely a vallási tradíció egyéni életre gyakorolt hatását hivatott vizsgálni egy olyan életfordulón keresztül, amely leginkább erre a korosztályra a jellemző. Eszerint a 15–29 éves korosztály kb. egyharmada biztos benne, hogy lesz egyházi esküvője is, illetve ezen belül egy kisebb csoportnak már volt is. További 22 százaléka valószínűsíti, hogy egyházi házasságot is fog kötni, ezért kimondható, hogy a fiatalok többsége számára az egyházi szertartás – továbbra is – fontos.

2008-ra – követve az Európai Unió számos országának példáját – Magyarországon is rendszeressé vált a kormányzat által is támogatott átfogó ifjúságkutatás. A kutatás alapvető céljai között szerepel, hogy a vizsgálat adatai – a hagyományoknak megfelelően – minden érdeklődő számára elérhetőek és használhatóak legyenek.

Az Ifjúság2008 felmérés gyorsjelentése letölthető – többek között – a Mobilítás honlapjáról.

Magyar Kurír

közötti népszerűségük nem meglepő, hiszen ezek választ jelentenek az embereknek arra az alapvető vágyára, hogy kapcsolatba lépjenek egymással.

Az emberi kapcsolat iránti vágy és a kommunikációs kívánság, amelyet annyira magától értetődőnek tartanak a kortárs kultúrában, valójában nem más, mint annak az alapvető és állandó emberi irányultságának a modern megnyilvánulása, hogy túllépjen önmagán és kapcsolatba lépjen másokkal. Amikor megnyílnak a többiek felé, beteljesítjük azt, amire leginkább szükségünk van, és még teljesebb értelemben emberré válunk. A Teremtő ugyanis éppen arra teremtett minket, hogy szeressünk. Természetesen nem futólagos, felületes kapcsolatokról beszélünk, hanem az igazi szeretetről, amely Jézus erkölcsi tanításának középpontját képezi: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből!” és „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!” (vö. Mk 12,30-31). Ennek fényében gondolkodva az új technológiák jelentőségéről, fontos, hogy ne csak azt vegyük figyelembe, hogy kétségeltlenül nagymértékben segíteni tudják az emberek közötti kapcsolatokat, hanem a terjesztett tartalom minőségére is figyeljünk. Szeretnénk bátorítani minden jóakarátú embert, akik aktív szerepet a digitális kommunikáció világában, hogy tegyenek meg mindent a tisztelet, a párbeszéd és a barátság kultúrájának előmozdításáért.

Ezért azok, akik a tömegközvetítés területén a tartalom létrehozásával és terjesztésével foglalkoznak, érezniük kell

közötti egyensúlyt, amiről néha bokros teendőink között megfeledekezünk. A keresztény ember számára ez azt jelenti, hogy felismeri: hétköznapi elfoglaltságunk feszültségét oldania kell a vasárnap – az Úr napja – nyugalmanak. Mint a mély, frissítő lélegzetvétel, ami új erőt ad feladataink teljesítéséhez.

Jézusról is tudjuk: mindig talált időt, lehetőséget – neki is szüksége volt rá! –, hogy magányosan vagy a tanítványokkal együtt imádkozzon, távol a világ zajától erőt gyűjtson a mennyei Atyától kapott küldetés teljesítésére.

Legyünk hálásak Istennek a kapott időért. A nyári szabadságért is. Azt az Ó szándéka szerint felhasználva, testben és lélekben felüdülve, megerősödve térjünk vissza feladatainkhoz.

Pál atya

ÚJ TECHNOLÓGIÁK...

(Folytatás az 1. oldalról)

az elkötelezettséget az ember méltóságának és értékének tiszteletben tartása iránt. Minthogy az új technológiáknak az egyének és a társadalom javát kell szolgálniuk, a felhasználóknak kerülniük kell az embert lealacsonyító szavak és képek használatát, és ki kell zárni azt, ami táplálja a gyűlöletet, a türelmetlenséget, megrontja az emberi sexualitás intimitását és szépségét, kihatározza a gyengéket és a védteleneket.

Az új technológiák utat nyitottak a különböző országokban élő, különböző kultúrájú és vallási emberek közötti párbeszédhez is. Az új digitális tér, az ún. cyberspace lehetővé teszi, hogy találkozzunk egymással, megismerjük mások értékeit és hagyományait. Persze ahhoz, hogy ezek a találkozások hasznosak legyenek, a kifejezés tisztességes és korrekt formára, valamint figyelmes és másokat tisztelő befogadásra van szükség. A párbeszédnek az igazság őszinte és kölcsönös keresésében kell gyökereznie ahhoz, hogy elősegítsük a megértés és a tolerancia növekedését. Az élet nem egyszerűen csak események és tapasztalatok egymásutánja: sokkal inkább az igaz, a jó és a szép keresése. Eppen ezek távlatában döntünk, hogy mit választunk, eszerint gyakoroljuk szabadságunkat és ezekben – az igazságban, a jóban és a szépben – találjuk meg a boldogságot és az örömet.

Az utóbbi években létrejött digitális közösségi hálózatok szókincsében újabb

divatba jött a barátság fogalma. Ez a fogalom az emberiség kultúrájának egyik legnemesebb gyümölcse. Barátságainkban és azokon keresztül emberségünkben növekszünk és fejlődünk. A barátságot éppen ezért tartották mindig is az egyik legnagobb gazdagságnak, amivel az ember rendelkezhet. Ezért vigyázni kell és nem szabad közönségesse tenni a barátság fogalmát és tapasztalatát. Szomorú lenne, hogyha vágyunknak – hogy online fenntartsuk és erősítsük a barátságokat – az lenne az ára, hogy kevesebb időnk jut a családra, szomszédainkra és azokra, akikkel nap mint nap találkozunk a munkahelyünkön, az iskolában, a szabadidőnkben. Amikor ugyanis valaki megszállottan vágyik a virtuális kapcsolatra, akkor ennek következménye odáig mehet, hogy az ember elszigetelődik, megszakítja a valós társadalmi érintkezéseket. Ez végül zavarokat okoz a pihenési, az elcsendesülési és az elmélyülési szokásaikban, amelyek viszont szükségesek az egészséges emberi fejlődéshez.

Üzenetemet azzal szeretném zárni, hogy különösen is a katolikus fiatalokhoz fordulok, és arra buzdítom őket, hogy a digitális világban tegyenek tanúságot hitükért. Kedves fiatalok, érezzétek az elkötelezettséget arra, hogy megjelentéseitek a kommunikációs és információs világ kultúrájában azokat az értékeket, amelyekre életetek épül! Az

Gyórák történetének kezdetén az apostolok és azok tanítványai a görög-római világba vitték Jézus örömhírét: annak ahhoz, hogy az evangelizáció eredményes legyen és megvalósuljon szándékuk, hogy megérintsék az emberek szívét és értelmét, arra volt szükség, hogy alaposan megértésük az akkori pogány népek kultúráját és szokásait. Ugyanígy ma, Krisztus hírüladása az új technológiák világában feltételezi azok alapos ismeretét, majd azt követően megfelelő használatát. Fiatalok, akik szinte spontán módon összhangban vagytok ezekkel az új kommunikációs eszközökkel, elsősorban rátok vár a feladat, hogy evangelizáljátok ezt a „digitális kontinent”. Vállaljátok lelkesen az Evangélium hírüladását kortársaitok között! Ismeritek félelmeiket és reményeiket, lelkesedésüket és csalódásaikat: a legértékesebb ajándék, amit adhattok nekik az, hogy megosztjátok velük Isten „jó hírét”, aki emberré lett, szenvedett, meghalt és feltámadt, hogy üdvözítse az emberiséget. Az emberi szív olyan világra vágyik, ahol szeretet uralkodik, ahol az ajándékokat az emberek megosztják egymással, ahol az egységben építik, ahol a szabadság az igazságban nyeri el valódi jelentését, és ahol minden ember identitása egy egymást kölcsönösen tisztelő közösségen valósul meg. A hit ezekre a vágyakra választ tud adni: legyetek ennek hírnevei! A pápa mellettetek van imáival és áldásával.

Vatikán, 2009. január 24-én,
Szalézi Szent Ferenc ünnepén
XVI. Benedek pápa

Floridai levél

SEGÍTŐ
MANDOLINOK

Mandolin Magic, avagy A Csodálatos Mandolin címmel rendezett hangversenyt a sarasotai Kossuth Klub a remek akusztikájú Glenridge Színházban. A klub nem önháshúny egyesület. Bevétele – a minimális költségek levonása után – teljes egészében a magyar fiatalok tanulását támogatja Kárpátalján, Erdélyben, a Vajdaságban, Magyarországon és az USA-ban. Szigorú kritériumok alapján, tanári ajánlásra döntenek el, kik részveszjenek a segélyben. A diákok személyes hangú levelei pedig mindenél jobban igazolják, hogy a határokat nem ismerő céladományok a legjobb helyre kerülnek.

De miből jön össze a hosszú évek óta évi tízezrekre kivevő segély?

A forró nyári hónapok kivételével havonta összejönnek a Kossuth Klub tagjai. A klub energikus vezetője, Kisvársányi Éva minden lehetőséget megragad, hogy nivós tudományos előadások, különleges úti beszámolók, magyar tárgyú filmbemutatók (A Lyukas Zászló, Wass Albert élete, stb.) tevégek érdekessé az összejöveteleket. Igaz, karácsony előtt más vonzereje van a délutánoknak, akkor a háziasszonyok jobbnál jobb készítményei teszik nemcsak érdekessé, de izletessé is a találkozásokat. Az ilyen alkalmakkor befolyt összeg azonban csak csepp a tengerben. Az oroszlanrészt nagylelkű adományok, ösztöndíjak és parádés hangversenyek biztosítják. Koncertekre természetesen a téli, kora tavaszi hónapok alkalmasak, hiszen a hideg elől ide húzóókkal akkor gyarapszik a város zenekedvelő közönsége. De nemcsak a közönség, a hivatásos zenészek hada is. Így állt össze a 25 tagú Csodálatos Mandolin együttes is Olasz-, Görög- és Magyarországról, Kanadából és az USA-ból itt telelő muzikusokból.

Kisvársányi Éva írja a Sarasotai Magyar Hírmondó április–májusi számában: A mandolinhangverseny sikereért köszönet jár elsősorban a Vegliante házaspárnak. Az olasz-amerikai Joe és felesége, a Sátoraljai helyen született Kati a zenekar tagja. Ők vették fel a kapcsolatot az együttesel, míg Kati testvére, Olojos Fenyves Erzsébet a szép kiállítású műsorfüzetben megjelent (a bevételt növelő) hirdetések szervezője. Köszönet jár – írja Éva – a Mandolin Zenekar tagjainak, akik minden ellenszolgáltatás nélkül, kizárólag a zene szeretetétől vezérelve áldozták idejüket a darabok, különösképpen a magyar szókör tanulására és kivitelzésére. Elismerést érdemel a nemzetközi szerepléseiről ismert karmesterük, Antonina Nigrelli is.

Kellemes meglepetés volt a Torontóból érkezett énekesnő, Annamaria Eisler, művésznéven Masi két betűje. (Harmonikán David Martin kísérte.) Masi zenei tanulmányait a Budapesti Zeneművészeti Főiskolán kezdte, majd Torontóban, a Királyi Zenekonzervatóriumban folytatta. A sokoldalú Masi koncert- és tv szerepléseiről jól ismeri az USA és Európa igényes közönsége. Hogy karrierjében a „modell” megjelölés is szerepel, senkit sem lepett meg. Amint kilépett a színpalak mögül, elegáns megjelenésével egyből megnyerte a Glenridge telt házat. Masi fellépésének külön súlyt adott, hogy a jótékony célú koncert híre azonnal jelentkezett, mégpedig minden ellenszolgáltatás nélküli szereplésre.

Az est sikerét legjobban a közönség tapsával hatáson aláhúzott néhány szó igazolta: A viszontlátásra jövőre, ugyanitt!

Bitskey Ella, Sarasota

MAASTRICHTI JEZSUITABARLANG

Hollandia jobbra protestáns ország, csupán a délkeleti csücskében fekvő Maastricht város térségét lakják zömében katolikusok. Maastrichtban jó 150 évvel ezelőtt a jezsuita rend teológiai egyetemet alapított, amely a mai napig működik. A tanulást kezdetül fogva szerdánként kirándulás szaktitka meg. Kezdetben a diákok a városközponttól délre

Ramszesz fáraó arcképe a barlangban

a városközponttól délre fekvő, közel egyórás sétaútra lévő vízimalmot keresztek fel, majd helyén egy kis villát emeltek. Az épület agyagos területen fekszik, amelynek márgáját már a római korban elkezdtek kibányászni és a középkor végén már szabályos vájatókból termelték ki a környék váraihoz szükséges építőanyagot. A XIX. század második felében már jó ideje használaton kívül voltak ezek a vájatok. Ezeket a jezsuiták villájához szerdánként ellátogató novíciusok vették birtokukba, mégpedig úgy, hogy előbb csak aláírásukat rögzítették a falon, majd szabályos múalkotásokba kezdtek.

A jezsuita rendbe jelentkezők kezdetül fogva elkötelezték magukat a hit védelmére és terjesztésére, így az évszázadok során eljutottak Dél-Amerikába és a Távól-Keletre is. Tajvan fővárosában ma is működik a jezsuiták által alapított katolikus egyetem. A papi hivatásra készülő számára már ta-

nulmányaik során is fontos szerepet játszott az önfelegyelem és a rendszeresség. Ez megmutatkozott a Maastricht melletti elhagyott bánya kimunkálásában is. A műalkotásokat ugyanis alaposan átgondolva vitték fel a vájatok falaira: voltak előkészítők, akik csak a felület lesimításával foglalkoztak, a tényleges „alkotók” csak ezután kezdtek a dombor-

művek, vagy festmények kivitelzésébe. Évtizedeken át mecsekek fényénél dolgoztak, mert csak a XX. században vezették be a villanyt az időközben több mint 100 kilométer hosszúra bővült barlangrendszerbe. A mai látogatók így teljes pompájukban élvezhetik az időközben Jezuítabarlang néven közismertté vált maastrichti látványosság képeit, domborműveit, vagy miniatűr alkotásait, mint például a granadai Alhambra kicsinyített mását.

A második világháborút az időközben Jezuítabarlang néven közismertté vált maastrichti látványosság képeit, domborműveit, vagy miniatűr alkotásait, mint például a granadai Alhambra kicsinyített mását. A második világháborút az időközben Jezuítabarlang néven közismertté vált maastrichti látványosság képeit, domborműveit, vagy miniatűr alkotásait, mint például a granadai Alhambra kicsinyített mását.

A második világháborút az időközben Jezuítabarlang néven közismertté vált maastrichti látványosság képeit, domborműveit, vagy miniatűr alkotásait, mint például a granadai Alhambra kicsinyített mását.

rakétákat rejtettek a vájatokba, majd pedig egy, még ma is elfalazott részletet a NATO hadvezetése használta titkos célokra. Igaz, ma sem túl könnyű a bejutás a Jezuítabarlangba: a bejáratot egy városzéki autóparkoló végében álló táblácska jelzi. A vájatokba kizárólag vezetővel lehet belépni, aki másfél órást körül mutatja be a legérdekesebb látványokat. Ezek között szerepel a néhai egyiptomi uralkodó, Ramszesz fáraó arcképe, egy Shakespeare-t ábrázoló alkotás, vagy a Miatyánk első sorának egymás alatt történt különböző nyelvű, így magyar megőrkítése. A látogatóknak megmutatják még azoknak a szerzetes műve-

szeknek a sziluettoit is, akik legalább egy esztendőn át dolgoztak a „föld alatt”. Összesen 217 volt belőlük, köztük egy riktóan vörös hajú. Őt az idegenvezető külön szokta említeni, mert ő volt az egyetlen, aki pontosan feltűntette, hogy mikor, milyen napon, mennyi időt dolgozott a vájati alkotásián. Ma már alig bővül a Jezuítabarlang gyűjteménye, ugyanis a szerzetesek közel fél évszázaddal ezelőtt azzal a kéréssel adták át a maastrichti hatóságoknak a vájati rendszert, hogy a jövőben „valódi” művészek alkossanak benne. Sajnos a gyűjtemény eddig csak négy új alkotással bővült.

Makvári György

BÁLINT SÁNDOR EMLÉKEZETE

Bálint Sándor 1904. augusztus elsején született Szege-Alsóvárosban, és egész életét szülővárosa környéke, és más, távolabbi magyar tájak szakrális néprajzi kutatásának szentelte.

Az 1960-as évektől kezdve Bálint Sándor a szakrális néprajz hívo kutatójaként bejárta az ország távoli falvait is. A Dunántúl vallásos világát, barokk templomait egészen egyedülállónak tartotta, és nagy öröme szolgált, ha útjain olyan társakra talált, akik színes fényképen örökítették meg az aprófalvak szakrális építészeti kincseit. Nagy részükről számot ad az a kötet is, amelyet születésének 100. évfordulóján adtak ki, s amelynek lapjain életre kelnek festmények, szentképek, keresztetek, búcsús emlékek, fafaragások,

ima- és énekeskönyvek, szentek ereklyéit őrző ritka kolostori munkák, szegei vonatkozású kegyképek, ismert rézmetszők művészi szentképei. A néprajztudós sokszor beszélgetett tanítványával, Szilárdy Zoltánnal arról, hogy a műtárgyat, az évszázadok óta tisztelettel ővezett kegyképet, amely megacális értéke felett még más értékek hordozója is, nem szabad csupán néprajzi, művészettörténeti szempontból vizsgálni. Esmehordozó jelentőségüknél fogva annak a kornak szellemi hangulatába kell emelni azokat, amelyben születtek. Ezt a sajátos szemléletet a hűségese tanítvány, „Bálint Sándor-i” látásmódnak nevezte, amely mentalitását meghatározó tiszta lelki-ségből, keresztény humanizmusából fakadt.

Bálint Sándor életrajzát Csapody Miklós írta meg a bőséges adatokkal rendelkező kötet számára. „A szakrális néprajz európai híru tudosa, a szegei hagyományok átörökítője és nemzedékek nevelője volt. Művein és tanítványai sokaságán keresztül adott példát hívo katolicizmusa, európai magyarsága és szociális elkötelezettsége is” – írja a szerző. Életemve a magyar néprajztudomány nagy öröke. Bálint Sándort halálós kimeneteli utcai baleset érte 1980. május 2-án, Budapesten. Kómába esett, s abból már nem tért vissza. Május 10-én halt meg. Temetésén Szegeben többezen gyászolták, a kommunista hatóságok tiltakozása ellenére.

VR

A SZENTFÖLDI
LÁTOGATÁSRÓL

Mint ismeretes, XVI. Benedek pápa május 8. és 15. között apostoli látogatást tett a Szentföldön. Indulása előtt üzenetben fordult a jordániai, az izraeli és a palesztin néphez. „A béke zarándokaként érkezem hozzátok. Legfőbb szándékom, hogy felkeressem a Jézus élete által megszentelt helyeket, és imádkozzam a béke, valamint családjaitok egységének ajándékáért” – nyilatkozta a Szentaty. Látogatásának befejeztével a repülőúton XVI. Benedek újságírókkal beszélgetett, megköszönte munkájukat, és elmondta apostoli útján szerzett benyomásait. Hangsúlyozta, hogy táplálni kell a közös békevágyat: nem kell palástolni a nehézségeket, ugyanakkor mindenkit bátorítani kell a megbékélésre.

A pápa néhány felejthetetlen képet idézett fel szentföldi zarándoklatából: a föld legmélyebb pontjához, a Jordán folyóhoz történt leereszkedést, amely Jézusnak az emberi lét mélységeibe való leereszkedését szimbolizálja; majd a Szent Sírnl és az utolsó vacsora termében tett látogatásait, „ahol az Úr az Eucharisztia adta nekünk, és ahol a pünkösdi esemény történt”.

A Szentatyá így fogalmazta meg apostoli útjának jelentőségét: „A béke zarándokaként jöttem ide. A zarándoklat sok vallásnak, az izlámnak, a zsidó vallásnak és a kereszténységnek is lényegi eleme. A zarándoklat képe létünk is kifejezi, mely nem más, mint az Isten s egyben az emberi közösség felé való előrehaladás. Zarándokként jöttem, és remélem, sokan követik majd ezt az utat, elmozdítva a Szentföld népeinek egységét, a béke hírműveiként” – idézi a Szentaty szavait a Radio Vaticana.

XVI. Benedek három alapvető benyomását emelte ki szentföldi zarándoklatáról: „Az első, hogy mindenütt, muzulmánok, keresztények és zsidók között határozott készséget találtam a vallásközi párbeszédre, a találkozásra, a vallások közötti együttműködésre. Fontos, hogy ezt valamennyien nemcsak az adott politikai helyzet által ihletett cselekvésnek tekintik, hanem a hit lényegéből fakadó tettek. Mert az, hogy hiszünk az egyetlen Istenben, aki mindannyiunkat teremtett, mindannyiunk Atyja, aki egyetlen családnak teremtette meg az emberiséget, a hit, hogy Isten szeretet, és azt akarja, hogy a szeretet legyen a világban uralkodó erő, magában foglalja a találkozást, a párbeszéd, az együttműködés szükségességét.”

A pápa elmondta, hogy nagyon bátorító ökumenikus léggörít talált: „Több alkalommal nagyon szívesen léggörben találkoztunk az ortodox világgal: az Anglikán Egyház egyik képviselőjével és két evangélikussal is tudtam beszélni. Látszik, hogy a Szentföld léggörre megnyire serkenti az ökumenizmust is.”

A harmadik benyomás az óriási nehézségekről való megbizonyosodás volt amellet, hogy mindenki nagyon mély a békevágy: „A nehézségek nagyon szembenétoek, nem szabad véka alá rejtünk őket: léteznek, tisztázni kell azokat. Kevesebb szembenéto a béke, a testvériség iránti közös vágy. Úgy vélem, erről is beszélhünk kell, bátorítani mindenkit, abban a közös akaratban, hogy megtalálják a nyilvánvalóan nem könnyű megoldásokat ezekre a nehézségekre.” □

MINDSZENTY BÍBOROS TANÚSÁGTÉTELE MA IS AKTUÁLIS

Erdő Péter bíboros beszéde az esztergomi
Mindszenty-zarándoklaton

A mai nap Evangéliuma (Jn 6,60-69) mintha pontosan Isten Szolgája, Mindszenty bíboros halálának évfordulójára akarna üzenet lenni a számunkra. Szent János Evangéliumában ugyanis Krisztus tanításáról olvastunk. Azt hallottuk, hogy Jézus a kafarnaumi zsinagógában megjövendölte: testét és véré adja táplálékul számunkra. Még tanítványai közül is többen megdöbbenek: „Kemény beszéd ez, ki hallgatja?” – mondják. Jézus a lelkükbe lát. Tudja, hogy nehezükre esik elhinni azt, amit nem értenek. Még fokozza is csodálkozásukat azzal, hogy megjövendöli: „Az Emberfia fölmegey oda, ahol azelőtt volt”. Válaszul tehát a saját isteni méltóságára hivatkozik.

A tanítványok előtt hatalmas a próbatétel: a kinyilatkoztatott Isten szavát, akaratát kell elfogadniuk pusztán azért, mert tőle ered a tanítás. El kell fogadniuk, pedig nemcsak hogy nem értik, hanem úgy tűnik számukra, hogy az ellentmond a józan észnek. Ábrahám élhette át így a hit szenvedését, amikor Isten azt kívánta tőle, hogy áldozza föl egyszülött fiát, akit éppen Isten adott neki (Ter 22,1-18).

Am a hit, bár emberi döntést kíván, vagyis igazi, emberi cselekedet, egyben isteni erény, Isten kegyelmi ajándéka. Ezért folytatja így Jézus: „Senki sem jöhet hozzám, ha az Atya meg nem adja neki” (Jn 6,65).

A húsvéti időben különösen is szembe kell néznünk a saját hitünkkel. Főként az alapvető húsvéti hittel: hiszünk-e abban, hogy Krisztus valóban föltámadt, hiszünk-e abban, hogy mi is föltámadunk? Szent Péter pünkösdi beszédében tanúságot tesz Jézus föltámadásáról, és azt mondja, hogy a feltámadt Jézusnak mi mindnyájan tanúi vagyunk (ApCsel 2,32). De rögtön utána hivatkozik a Szentlélekre is, és a Lélek kiartóására, amelyet viszont hallgatói látnak és hallanak (ApCsel 2,33). A hithez tehát szükségünk van emberi tanúkra, az apostolokra és utódaikra, és minden hűségese keresztyénre, aki hitének igazságát és örömet továbbadja. És szükségünk van Isten kegyelmére, a Szentlélek világosságára és erejére is, mert hitünk természetfeletti igazságról szól, és olyan bizalmat kíván tőlünk, amely meghaladja a hétköznapi élet kereteit.

Fontos tehát, hogy legyenek hűségese tanúi Krisztus örömhírének az idők végezetéig. Fontos, hogy az Egyház az igaz tanítást, a tanúságtételt és Isten kegyelmét közvetítse minden népnek és minden nemzedéknek. Sokszor fel szokták tenni a kérdést: Min múltott, hogy a háború, majd az önkényuralom hosszú évei alatt a katolikus hit és az Egyház tovább élt Közép-Kelet-Európában és sajátosan hazánkban, Magyarországon? Már az eddigiekből is látjuk, hogy elsősorban az és legfőképpen Isten kegyelmén múlik az Egyház hite és mindannyiunk személyes hite. De Isten embereket is felhasznál Országának építésében. Akarja, hogy mi folytassuk Krisztus művét, hogy az Egyház legyen a folytatója Krisztus hármas küldetésének. A II. Vatikáni Zsinat (vö. pl. Lumen Gentium 25-27, 28, 31) hangsúlyozza, hogy Krisztus pápi, prófétai és királyi vagy pásztori feladata az egész Egyház részesedike, amely ezeket a feladatokat a krisztushívők tevékenysége révén gyakorolja (vö. pl. LG 12; CIC can. 204 stb.). Ebben a szolgálatban különleges, minőségileg is, lényegileg is sajátos feladat illeti meg a pápát és a Püspökök Testületét (LG 25; CIC can. 749). Ezek az ősi teológiai igazságok néha úgy hangzanak, mintha valamilyen előjogot jelentenek az Egyház vezetői számára. Sokszor azonban maga a történelem mutatja meg, hogy itt inkább különleges teherrel és felelősséggel is szó: „Megverem a pástort és szétszédnek a nyáj juhait” (Mt 26,31; Mk 14,27) – olvassuk az Evangéliumban.

Mindszenty bíboros esetében a szenvedés és a felelősség drámája és tanúságtétele szembetűnő mindnyájunk számára. Sokat beszéltek, írtak már róla, készülték filmek és hangjátékok személyéről és helytállásáról. De ahogy múlnak az évek, úgy mutatkozik meg egyre inkább a belőle kiáradó erő. Mert akiről a halála után 34 évvel még ezeroldalas kötetek és dokumentumgyűjtemények jelennek meg, akinek az emléke máig is fölkarja az érzelmeiket, az nem lehetett akárcsi.

Lehet, hogy kínzások, szenvedések, a börtön és a követség hosszú elzártsága után, idős korában határozottságát, keménységét egyesek merevségnek látták. Lehet, hogy a XIX. század szülötteként még bizonyos szempontból régies elképzelései voltak. De Egyházát és hazáját szenvedélyesen, hűségesen szerette, és

zolt, legfőbb hivatali hatalom, mely az egész Egyházra, tehát minden egyes egyházmegyére és minden hívőre közvetlenül kiterjed, az Egyház hite, fegyelme és kormányzata egységének megőrzésére”. Ez az a katolikus tanítás, amivel a gallikanizmus és más irányzatok szembehelyezkedtek. Mindszenty bíborostól azonban egy ilyen gallikán felfogás távol állt.

Az eretnekség bűncselekményével pedig végepp nem vádolható. Ahhoz ugyanis még az sem elegendő, hogy valaki az Egyház lényeges hitigazságaival ellenkező nézetet szóban vagy írásban képviseljen. Ezt méghozzá a szó szoros értelmében kellene tennie, bizonyítható formában, hiszen a bűntető törvényeket szoros értelemben kell magyarázni. Tehát egy félreérthető állítást még tartalmilag sem tekinthetünk eretnekségnek. A

Erdő Péter bíboros Meszlényi Zoltán segédpüspök sírjánál imádkozik

(Fotó: Mudrák Attila)

nemcsak nyilatkozatokkal, de tetteivel is bizonyította, hogy erre áldozza az egész életét. Bárcsak ma élne mindannyiunkban ilyen szenvedélyes szeretet Krisztus igazsága, Egyháza és hazánk iránt!

Egyesek néha arra utalnak újabbban, hogy Mindszenty bíboros úr, amikor értesült arról, hogy VI. Pál pápa az esztergomi érseki széket üresnek nyilvánította, talán elvitatta volna a pápa jogát ahhoz, hogy ilyen intézkedést hozzon. Mindekelőtt maga VI. Pál pápa 1973. november 1-én kelt, saját kezűleg írott levelében, amelyben arra kéri a bíborost, hogy mondjon le érseki székéről, kifejezetten is hivatkozik Mindszenty primás nagylelkű egyházszeretetére, lelkipásztori buzgóságára és hazaszeretetére. Mikor pedig a Bécsben élő bíboros értesült a pápa végleges döntéséről, 1974. február 7. után készítette ugyan személyesen vagy munkatársai segítségével tervezeteket egy válaszlevélre, amelyekben megrendülése tükröződik, de ezeket nem küldte el a pápának. Maguknak a fogalmazványoknak a tartalma is inkább az érzelmeket tükrözi, mintsem valamilyen lezúrt és tételekbe foglalt teológiai álláspontot.

Bár a hitvalló bíboros úgy érzi, hogy primási tisztsége az ország sorsáért való felelősséggel is jár, az el nem küldött levéltervezet teológiaiul nem világos felmond-tadva alapján nem állíthatjuk, hogy ő az Egyház által „már jóval korábban elítelt neogallikanizmus” híve lett volna, amely szerint az ország politikai vezetésének joga lenne felülbírálni a pápai döntést egyházi ügyekben. Erre nézve az Egyházi Tanítóhivatal már az I. Vatikáni Zsinat tanítását rágalmozó és gyanúsító támadásokkal szemben leszögezte, hogy a pápa egyházi joghatósága „a pápának Jézus Krisztustól (...) Szent Péter személyében adományo-

gyház kormányzati hatalom gyakorlásának meghűsítésára világi hatóságokhoz folyomodik. Ámde megint alaptalan lenne ilyesmivel vádolni hitvalló főpásztorunkat. A fellebbezés vagy felfolyamodás ugyanis akkor történik meg, amikor az érintett személy felsőbb bírósághoz vagy hatóságokhoz folyomodik egy peröntő ítélet vagy azzal azonos hatású döntés tartalmi felülvizsgálata végett. A fellebbezést az érintett fél két lépésben terjesztheti be. Először is, be kell jelentenie annál a bírónál vagy hatóságnál, aki a megtámadott döntést hozta, azután pedig követnie, folytatnia kell a fellebbezést annál a hatóságnál, amelyhez a fellebbezés irányul. Mivel Mindszenty bíboros még az el nem küldött levéltervezetben sem beszél sem fellebbezésről, sem felfolyamodásról, ilyen szándékát a pápának sem jelzi, és nem fordul semmilyen más hatóságokhoz sem jogorvoslatért, semmilyen alapja nincs, még a látszata sem merülhet fel annak, hogy ő a pápa döntése ellen bárhová fellebbezett volna.

Amikor tehát mai vizsgálódások már jó- vagy nem jóindulattal a nagy magyar bíboros lelkének és érzelmeinek minden rezdülését nagyító alá veszik, nekünk, akik tiszteljük őt és szentélemtámasztunkat az Apostoli Szentszéktől, illő, hogy az alapvető kérdéseket tegyük fel helytállásról, tanúságtételről és hősiességéről. Az ugyanis mindenki számára nyilvánvaló, hogy a '40-es évek végének, a '50-es éveknek, de még a '60-as éveknek a történései is nem egy idős főpásztor szóhasználatának vagy gondolatvilágának korszerűségéről vagy korszerűtlenségéről szólnak, hanem a súlyos egyház-üldözésről, amelynek számos példakötő, papok, szerzetesek ezrei, hívő emberek százezrei és milliói voltak az áldozatai.

Harmincegy évvel Isten Szolgája, Mindszenty József halála után tanúságtétele ma is aktuális. Szinte dörömböl a lelkünk kapuján. Mert a volt szocialista világban a vallás és az Egyház üldözésének emlékeit éppúgy nem dolgozta meg föl a társadalom, mint sok más elhallgatott feszültséget és szenvedést. Azt pedig mindennap látjuk, hogy bizalomra, a közös érdekektől való együttműködésre égetően szükségünk van. Egyházi vezetőket és társadalomtudósokat kutatók már a maguk módján, hogy mit okoz egy-egy társadalomban egy hosszú elnyomás békés megszűnése, és hogyan lehet elejét venni a bevallott vagy be nem vallott gyanú, a szétválás vagy gyűlölködés terjedésének és romboló hatásának. Kutatják ezt Dél-Afrikától a volt szovjet köztársaságokig sokfelé. Nekünk hitünk alapján vannak támpontjaink a múlt értékelésére, a jelen értékének és fontosságának felfedezésére és az értelmes jövőre nézve.

Egyházi közösségünk múltját nem a hajdani világi hatóságok szemével nézzük, vagyis nemcsak azt vizsgáljuk, hogy kit hogyan és hány évre ítéltek el, hogyan kínzottak meg, kinek vették el a tulajdonát, vagy ki vesztette el az állását. Aki a hitéért szenvedett, mindenképpen tiszteletet érdemel. Nem is csak azt vizsgáljuk, kik voltak azok, esetleg akár a hitükért szenvedők sorából is, akik gyengének bizonyultak, és valamilyen formában – sok különböző formája volt ennek – együttműködtek az eleinte üldöző, később inkább csak ellenőrző és korlátozó állami hatóságokkal. A bűnbánat és Isten bocsánata a válasz az ilyen gyengeségekre. Az ember bűne fölött Isten a bíró, nem a közvélemény. Ha igazán a hit szívedre tekintünk vissza ezekre az évtizedekre, az első és legfontosabb tény az értékteremtés és a tanúságtétel. Világi emberek milliói adták tovább hitüket gyermekeiknek, segítettek plébániájukat, dolgoztak önzetlenül Egyházukért. Értelmiségiek száza és ezrei, köztük a papság legnagyobb része is szellemileg

(Folytatás a következő oldalon)

fáradott azon, hogy a hit és a keresztény kultúra lángja ki ne aludjon, hogy a tájékoztatás szükségessége ellenére a Világegyház életének megújulása hazánkat is elérje, hogy az Apostoli Szentszék új és új megnyilatkozásai körülünk nagy kérdéseiről eljuthassanak népünkhez is.

A csendes helytállás és értékteremtés, a hit igazságához való hűség, az egyház-szeretet különlegesen nagy és hősiesség próbatétel elé került 1990-től kezdve, amikor újra megnyitották az intézményes egyházi munka addig elzárt lehetőségei. Külön tisztelet érdemelnek azok a papok, szerzetesek és világiak, akik ekkor tudtak előre nézni és tudták erejükön felül vállalni a keresztény oktatás, nevelés, szociális munka, teológia és igehirdetés számos feladatát. Ezek a kihívások és egyházi életünk missziós megújulása jelentik a mai katolicizmus tanúságtételét. A múltira nézve Isten irgalmát kérjük mindannyiunk és egész népünk számára. Keresztény megbocsátással tekintünk a hajdani üldözőkre is. Hitet teszünk a megbékélés és a szeretet mellett.

Tudjuk, hogy népünk nehéz órákat él át, de hiszünk a saját életünk értelmében és a magyarság létének értelmében is. A teremtő Isten azért alkotta az embert, hogy az örök boldogságra jusson, azért hozta létre az emberi közösségek, kultúrák sokaságát, hogy azok segítsék az embert kibontakozásában, földi és örök céljainak elérésében. Magáról Istenről is édes anyanyelvünk szavaival gondolkodunk és beszélünk.

Van tehát célunk és van segítők is: Isten kegyelme kíséri az ember útját.

Amikor Mindszenty bíboros boldogáavatásáért imádkozunk, bizunk benne, hogy ő már a mennyei Atya házából tekint le ránk. Kérjük népünkre és hazánkra Isten áldását és a Magyarok Nagyszennyének közbenjáró segítségét. Amen. □

Valóban a mostani a fogyasztói társadalom utolsó válsága? Mi lesz 15 év múlva a világgal? Mit tehetünk, milyen eszközök vannak a kezünkben? – erről kérdezte Hetesi Zsolt asztrofizikust, a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem óraadó tanárát a Magyar Kurír munkatársa. Alábbiakban az interjú főbb részeit közöljük.

– *Előadásában többször említette, hogy ez a válság lesz az utolsó. Mire alapozza ezt?*

– Abból a tényből indulhatunk ki, hogy a növekvő gazdaság, amely eddig ezt a pályát futotta, háttértárból fedezte növekedését, de ennek nincsenek meg a további feltételei. Ennyiben foglalható össze a lényeg. Ha szeretnénk folytatni, amit megszoktunk, ahhoz még több energiaforrás kellene, viszont nincs több. A korábbi gazdasági válságokból a világ mindig úgy jött ki, hogy több energiát használt, mint a válság alatt vagy azelőtt. Az energiafelhasználás növekedésekor tehát az ipari termelés és a gazdaság termelőképessége mindig nőtt, csökkenésekor pedig mindig csökkent. Ez most sincs másképp. Ahhoz, hogy ebből a válságból kikeverjünk, energia kellene, és pont ennek kezdünk híján lenni. Az ember jelenleg az energia 87%-át fosszilis, vagyis ősmaradványi forrásokból fedezi, mint olaj, gáz és szén. Az olaj a teljes energia 40%-át fedezi, a közlekedés szinte kizárólag ennek használatára épül.

– *Kik vannak tisztában ezekkel az adatokkal, előrejelzésekkel, mi történt eddig a katasztrófa elkerülésére, és az mire elég?*

– Vannak, akik tisztában vannak vele, nem is kevesen. Azonban semmi sem történik. A mai gazdaság olyan versenyhelyzetet jelent, amiből szinte lehetetlen kiszállni. Aki kiszáll, rögtön veszteségeket szenved. Ezért csak az igazán erős gazdasággal rendelkező országok engedhetik meg maguknak, hogy egy fenntartható

SZLOVÁK–MAGYAR IMANAP

Közel 1500 szlovák és magyar zarándok imádkozott a két nép békéjéért a mátraverebély-szentkúti kegyhelyen június 6-án. A búcsújáráhely ferences szerzeteseinek meghívására az ünnepi szentmisét Tomaš Galis zsolnai megyéspüspök, Varga Lajos váci segédpüspök, Seregély István nyugalmazott érsek és Juliusz Janusz érsek, apostoli nuncius mutatta be, majd a Szentkúti Szűzanya és Szlovákia Patrónájának oltalmába ajánlotta a két népet.

A nuncius köszöntőjében hangsúlyozta: „A mi Istenhez tartozó, családi felelősségünk nemcsak azt kívánja, hogy ez a két nép testvérként éljen. Kötelességünk kéri Istent és az ő Legszenbőbb Anyját, hogy segítsen megélni és tisztelni országaink keresztény gyökereit, és előmozdíti

az Egyház iránti megbecsülést egész Európában. Imádságunk forduljon Istenhez, minden nép Atyjához és az ő Édesanyjához, hogy állhatatosak legyünk a békéért, az egyetértésben, a tiszteletben, és hogy az egység felé vezessen bennünket, hogy Isten valódi családja lehessünk”.

Tomaš Galis püspök az imanapon

Az imanap szentpapi szónoka, Tomaš Galis püspök szentbeszédében Mária Erzsébetnél tett látogatását vonta párhuzamba az imanapi zarándoklattal.

Galis püspök többek között elmondta: „A keresztény Európát a Krisztus-hoz való hűség és az ő Anyja iránti szeretet köti össze, csakúgy, mint nemzeteket, Magyarországot és Szlovákiát is”. A főpásztor megemlékezett a két nemzet nagy szentjeiről, és közbenjárásukat kérte, hogy a két ország testvéri szeretetben élhessen.

A szentmisét követően a templomban kihelyezett kegyesbor előtt Seregély István érsek mondott beszédet, majd a főpásztorok a Szűzanya oltalmába ajánlották a két nemzetet.

Török Viktória/MK

MINDSZENTY-SZOBOR BUDAPESTEN

szertartás szerint Mindszenty bíboros egyetlen elődje sem végzett annyi főpapi szertar-

tást a Szent István-bazilikában, mint ő. „A negyvenes évek vége felé én is ott szorongtam egy alkalommal a bazilikában, amikor a hercepprímás beszélt. (...) Megemletem egyik lábomat, hogy kissé jobban helyezkedjem a minden oldalról nyomó tömegben, s a beszéd végéig nem tudtam többé visszaállni helyemre: kénytelen voltam egy lábom maradni végig. Szó szerint minden talpalmatnyi hely el volt foglalva” – írja.

Követségi félrabsága idején, 1965-ben a hercepprímás kérte VI. Pál pápát, hogy „az Esztergomi Főegyházmegye nevezetessék – pápai deklarációval – Budapest–Esztergom Főegyházmegyének”. A kérés teljesítésére azonban csak a rend-

szerváltozást követően, 1993-ban kerülhetett sor. Mindszenty bíboros emlékének bazilikai megőrkítése a kilencvenes években merülhetett fel először; a Hercepprímás utca nevét ez a szándék illette – olvasható Palágyi Natália írásában.

A budapesti szoborállítás kezdeményezője a nyolcvanhét éves Komár Ibolya, aki ezt megelőzően Pesterzsébet köztereit Széchenyi-, Kőlcsey- és Petőfi-emlékművekkel gazdagította.

A szobor alkotója, Rieger Tibor szerint Mindszenty József arcáról „mélyéges derű árad”. „Szeretet és szenvedés tükröződik rajta és szigorúság. De nem a hadvezér, hanem a megvásárolhatatlan lélek szigorúsága.” (MK)

AZ UTOLSÓ ÓRÁBAN VAGYUNK

Beszélgetés Hetesi Zsolt asztrofizikussal

energiarendszerrel kísérletezzenek, Magyarország azonban nem. Merészen fogalmazzuk: akiknek tudni kell, tudják, de nem tudják meghozni a megfelelő döntéseket.

– *Hogyan képzeled el a világ jövőjét 15 év múlva?*

– A jövőre vonatkozóan a legnehezebb jósolni – mondta Niels Bohr, a kvantumelmélet atyja. Könnyebb elmondani, hogy mi nem lesz. Nem fenntartható, ami most körülvesz bennünket, vagyis hogy évről évre növekszik a gazdaság, valamivel nő a fogyasztás is, az embereknek egyre több fűtőanyag van, a kenyérpírtól kezdve a mikrohullámú sütőt át az autóról át a villamosra, amire az évtől kezdve semmi szükségünk sincsen. Ezekből nem lesz több, hanem egyre kevesebb. A társadalom az egyre szűkebb források pályáján fog haladni, a folytonos növekedésnek pedig az vet véget, amikor a gazdasági és az energetikai válság összeér. Az a kérdés, hogy leszünk-e elég okosak rájónni, mi az, amire hosszú távon a túlélés szempontjából nincs szükségünk, például a vacakgyártás, és mi az, ami nélkül nem megy, például a kenyér meg a víz. Manapság sokan azért élnek városban, mert ott több a lehetőség. Ugyanakkor ha jól belegondolunk, a szellemi tevékenység jelentős része végezhető távmunkában is. A világháló most már bármelyik komolyabb faluban elérhető. Egyáltalán nem szükséges az emberek városban lakni ahhoz, ha bizonyos fajta munkát akar vállalni.

– *Magá a világháló fenntartható?*

– Nehéz megmondani, hogy a társadalom életében melyek azok a szegmensek, amelyek kivehetők anélkül, hogy a társadalom nagyban sérülne, és melyek azok, amelyek nélkül a társadalom nem műkö-

dik. A világháló az egyik legtisztább formája az információ terjedésének, például sok papirt vagy levelezést takarít meg. Ön-magában nagyon jó, de nem tudom megmondani, hogy fenntartható-e vagy sem. Egy olyan társadalom, amelyben nagyon súlyos energiahiányok vannak, valószínűleg inkább enni akar, mint internetezni, tehát feláll majd egy sorrend, ahol a világháló azért még előkelő helyen lesz, sokkal inkább, mint mondjuk az egyéni közlekedés. Egy laptop gyártása megtérül: fogyaszt 30-40 wattot, hozzá lehet vele férni a világhálózathoz, szellemi tevékenységek folytatásához jól használható, és nem kerül rengeteg energiába, mint egy autó, ami viszont nem alkalmas mátra, mint hogy közlekedjünk vele. Ezért ha már nagyon szorul a hurok, akkor helyette megteszi egy busz is.

– *Magyarországon miben lesz más a helyzet?*

– Magyarország kicsi ország, szinte mindent külföldről hozunk be, és ezért ha a világgazdaság bajba kerül, akkor azt Magyarországon nagyon hamar megérezzük. Érdemes belegondolni, hogy mennyi energiát veszünk külföldről: a gáznak 86%-át, az olajnak is körülbelül ekkora hányadát, a szénnek is tetemes részét, az uránról nem beszélve, és most már áramot is. Egy ilyen kicsi, behozatal-vezérelt ország esetén sokkal rövidebb idő alatt sokkal komolyabb kihívások jelentkeznek. Amikor majd azok az országok, ahonnan mi vesszük az energiát, szűkölködni kezdenek, akkor elzárják a csapot, Oroszország is éppen ezt tette a télen. Ennek oka nagyon egyszerű: az elzárás előtti napokban az európai Oroszország területén tartósan minusz 20 fok alatt volt a hőmérséklet. Akármilyen meglepetés, nekik sincs olyan sok gázuk. Nem muszáj elhinni nekik, hogy száz évig

is el tudják látni Európát és Oroszországot egyaránt. Oroszországot sem tudják száz évig ellátni a saját gázukkal. Ne tegyünk úgy, mintha erre tudnánk építeni a jövőnköt. Általában nem hiszünk a politikusoknak, miért pont akkor hinnénk, amikor ilyeneket mondanak? Ha megint elzárják, akkor Magyarországot itt áll gáz nélkül.

– *Hogyan viszonyul ahhoz, hogy sokan félnek az Ön előrejelzéseitől?*

– Én nem azért csinálom ezt, mert különös örömet lelem abban, hogy bárki ettől megijed, hanem azért, hogy az emberek tisztában legyenek azzal, mi vár rájuk. Én tudom, hogy kik tudják meg, és állomok vezetésében, cégek vezetésében, stb., és ezt igazából nekik kellene megtenni, de nem teszik.

– *Létrehozták a Fenntartható Fejlődés és Erőforrások Kutatócsoportot. Milyen tevékenységet végeznek?*

– Vannak megrendelőink, és olyan elemzéseket bocsátunk ki, amelyek fontosak lennének egyrészt a vezetők, másrészt a hétköznapi emberek számára is. Igyekezzünk mindenből egy ismeretterjesztő és egy komolyabb változatot is írni és közzétenni. Van egy honlapunk – www.fkek.hu –, ahol figyelemmel kísérjük a híreket, sokszor egy-két hetet a magyar sajtó előtt járunk.

– *Van küldetésstudata?*

– Nehéz azt mondani, hogy van, mert néha úgy érzem, nincs jogom elvenni mások jövedvét. Nagyon elromlott a gondolkodásunk. Ha nem tagadtuk volna meg a gyökereinket – s ezen a természetfölöttihez való viszonyunkat értem –, akkor nem mentünk volna bele ebbe az utcába. De ha visszatárlunk a gyökereinkhez, akkor van esélyünk kiépíteni egy olyan világot, amelyben ez még egyszer nem fordulhat elő. Ilyen értelemben igen, van küldetésstudatom. Lassan ott tartok, hogy akár alkalmas, akár alkalmatlan, ahogy Szent Pál mondja, ezzel elő kell állni.

Horánszky Anna

DOBERDÓI MAGYAR KÁPOLNA

Öt püspök áldotta meg ökumenikus szertartás keretében május 29-én a felújított doberdói magyar kápolnát. A Hősök Napja alkalmából rendezett ünnepségen részt vevő Sólyom László személyében első alkalommal rótt le a kegyeletét magyar államfő az Isonzo-front magyar halottai előtt, aki rámutatott: az első világháború idején épült kápolna tanúsítja, hogy az eseteket iránti tisztelet erkölcsi parancsa tovább él népeinkben, s egyben szép példája a civilek és a hivatalos szervek együttműködésének is.

Kettős üzenete van az államfő szerint a doberdói magyar kápolnának: egyrészt emléket állít az ott elesett katonáknak, másrészt bizonyítja, hogy az újjáépítés nemcsak ügyének szolgálatába álló civil összefogás, a saját közvetlen érdekeiken túl tekintő közösségek munkája eredményes volt. „Ahogy a kápolna újjáépítéséhez, úgy Magyarországon is arra van szükség, hogy az ilyen szigeteket, a tisztességet, az önzetlenséget, a cselekvés kis köréi egyre többen legyenek, és megtalálják egymást” – fejezte be avatóbeszédét Sólyom László.

A kápolna megáldására ökumenikus szertartás keretében került sor. Először a házigazda, Dino de Antoni goriziai érsek, illetve Bíró László tábori püspök áldotta meg római katolikus rítus szerint, majd Lackner Pál protestáns tábori püspök evangélikus, Erdélyi Géza nyugalmazott felvidéki püspök pedig református szertartás szerint. Végül Kocsis Fülöp hajdúdorogi megyéspüspök görög katolikus rítus szerint mondott imát az eseteketért. A szertartást a közösen latinul elmondott Miatyánk zárta.

A köztársasági elnök felkereste a fontosabb közeli háborús emlékhelyeket, koszorút helyezett el és leróta kegyeletét a hősi halottak sírjainál.

Érszegi Márk Aurél

Annak meg egyenesen örülhetünk, hogy a püspököket és az egyéb rangosabb tisztségviselőket nem az államelnök vagy a miniszterelnök nevezi ki. Én nemcsak egy iszlám, ortodox vagy protestáns államtól visolygok, hanem egy katolikus államtól is. Ha például az állam szerepét teljesen átvinné a Katolikus Egyház, mi íránk meg a büntető törvénykönyvet is, és minden erkölcsi kihágást szigorú szankciókkal büntetnénk, az erkölcsöket akkor sem tudnánk tőlektől tenni. Lehet, hogy megtelnének a templomok, kevesebb lenne a házasságtörés és az abortusz, de elveszne a szabadsággal, az önkéntességgel együtt az igazi szeretet, a keresztény nagykörűség és tulajdonképpen maga az erkölcs is.

Ugyanakkor azt is hangsúlyoznunk kell: a „laikus állam” eszménye legalább annyira torz és életképtelen, mint az iszlám vagy keresztény államé. Ez még akkor is így van, ha az egyházaktól különválasztott laikus vagy „világnézeti” állam bálványistene elől ma térden állva hódol a mi öreg Európánk, benne kis magyar hazánk is. Az, hogy egy francia polgármester magánemberként térden hajt az Oltárizentség előtt,

NEMCSAK GAZDASÁGI, ERKÖLCSI VÁLSÁGBAN IS VAGYUNK

Bábel Balázs érsek csíksomlyói szentbeszédéből

Az idei, 443. búcsúra is több száz ezer zarándok gyűlt össze Csíksomlyón, Szűz Mária ősi kegyhelyén. A helyi idő szerint déli fél 1-kor kezdődött ünnepi szertartás főcelebránsa és szónoka Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek volt. A búcsú különlegessége, hogy idén számos magyar településen mutattak be szentmisét a csíksomlyóival egy időben.

A zarándokokat a ferences rend tartományfőnök-helyettese köszöntötte. A szentmisében megemlékeztek az Erdélyi Egyházmegye alapításának ezredik, illetve a ferences rend pápai jóváhagyására nyolcszázadik évfordulójáról. „443 évvel ezelőtt őseink itt kérték a Szűzanya segítségét” – mondta Jakubinyi György gyulafehérvári érsek a szertartás elején, majd köszöntötte Bábel Balázs érseket. „Ezeréves múltunkban több mint 900 esztendő az Szent István akaratából egyházmegyénk alapítója döntése szerint az Erdélyi Egyházmegye a Kalocsa-Bácsi Érsekséghez tartozott a román konkordátumig. Eppen ezért méltó és igazságos volt, hogy az az érsek jöjjön el hozzánk és hirdesse az igét, akihez tartoztak az erdélyi hívek, az erdélyi püspökség, az ezeréves történelme 90%-án át” – fogalmazott Jakubinyi György. Ezután köszönetet mondott a ferences szerzeteseknek, hogy immár közel 700 éve őrzik a somlyói szentélyt.

„Ithon vagyunk. A magyar nemzet szíve itt dobog most ebben az ünnepi órában. Égi édesanyánk összeköt bennünket, a világ bármely tájáról érkezett magyarokat, de összeköti azokat is, akik más nemzethez tartoznak, mert az első pünkösdi óta tudjuk, hogy az Egyházban minden nemzetnek helye van” – mondta Bábel Balázs.

Szentbeszédében a kalocsa-kecskeméti érsek úgy fogalmazott: a Gyulafehérvári Érsekség 1000 éve beláthatatlan idő egy ember életében. „Úgy is jöttem ide, mint a Szent Koronát hozó Asztrik érsek 90. utóda. Beláthatatlan hosszú idő a 800 éves ferences rend története. Mégis, most ezek a jubileumok összekötnek bennünket múltunkkal, jelenünkkel és remélhetőleg 1000 évnél is tovább tartó jövőnkkel. Összetartanak és összekötnek mindazokkal, akik a közös keresztény hitben, a nemzetudatban magyarnak, székelynek, csángónak vallották és vallják magukat” – mondta homíliája elején Bábel Balázs.

Hogyan tekintünk történelmünkre? – tette fel a kérdést. Ha valaki meg akarja

ismerni történelmét, annak társalkodnia kell Istennel – idézett egy francia gondolkodót. A Szűzanya is ezt tette életében. A Magnificat egyben egy rejtett történelmi visszatekintés is, hiszen benne van az, hogy nemzedékről nemzedékre mit tett az Isten. Felfedte benne Isten gondviselését. Nekünk is meg kell látnunk a múltban Isten gondviselését, mert a múlt erős gyökér, jelen és jövő ebből él. Fel kell fednünk benne Isten vonalvezetését. Ugyanezt kell tennünk saját életünkben is: fel kell fednünk benne Isten gondviselését.

Isten nem lehet nagylelkűségben felülmúlni. Ő a lelki erősség adományát is ne-

A két Somlyó-hegy közötti Nyerget ismét megtöltötték a zarándokok

künk ajándékozza, ahogy Szűz Máriaé is, aki állt a kereszt alatt és nem rogyadozott. Ő akkor is hitte, amit 33 évvel korábban mondott neki az angyal: Isten neki adja atyjának házát és uralmának nem lesz vége. Rá kell tekintenünk bajainkban, hogy lelki erőt kaphassunk, hiszen ő a mi égi édesanyánk – folytatta Bábel Balázs. A világ és a mi magyar népünk is nagy válságban van. A magyarországi gondok kivételül a világ összes magyarjára. De minden megosztó szándék ellenére mi egyetlen nemzetet alkotunk – szögezte le.

Sokan csak a gazdasági válságot látják. Akik mélyebben látnak, azt mondják, erkölcsi válságban vagyunk. Azonban ennél is mélyebbre kell tekintenünk, mert az erkölcs nem áll meg önmagában. Támaszt kíván. Az újkori ember elvesztette komoly istenhittét, immár 300 éve. Azóta egyre lejjebb csúszunk. Az erkölcsi válságban minden korruptálódott, és ezt követte az értékvesztés. Mindennek a pénz a mércéje. Az összes többi bűnből könnyebb kigyógyulni, mint a pénzimádattól. Ma ott tartunk, hogy az áldozatos munkakörökben dolgozó emberek, ápolók, tanítók

vagy egy pláza dolgozója egy hónap alatt nem szerez annyi jövedelmet, mint e világ gazdasági egy óra alatt. Az értékvesztést pedig nagyon könnyen követheti államcsőd is – figyelmeztetett Bábel Balázs.

A válsághoz hozzátartozik, hogy az emberiség összejtét, a családot rombolják. Minden más együttélést fel akarunk emelni a család rangjára, miközben a családok támogatása csökken. Növekszik az abortusz. Még a prostituáltak is kapnak újabb állami támogatást. De a családok helyzete egyre inkább megnehezedik. A maradék ifjúságot pedig megrontják. Mindenhová beszívóvá az új kór, a gender-program, hogy mindenki döntse el szabadon, hogy férfi vagy nő akar lenni. Eddig mindig azért tudtunk felemelkedni, mert többen születtek, mint ahányan meghaltak. Mára ez a rend is megfordult. Fel kell ebrednünk, mert a családokat, fiataljainkat tudatosan rontják meg – hangsúlyozta a kalocsa-kecskeméti érsek.

Mit hoz a jövő? A csíksomlyói búcsú mottójára utalva (Krisztussal ezer esztendőig) Bábel Balázs elmondta: nemcsak a múltra utal, hanem a jövőre is. Milyen jövőkép áll előttünk? Kiszemmeltek lettünk. Kifizethetetlen adósság jármában nyögünk. Növekszik a munkanélküliség. A kilátatlanság, a depresszió egyre több embert taszít a mélyszegénységbe. Statisztikák szerint több mint hárommillió ember.

Szüntelenül imádkozzunk! Úgy szeressétek egymást, ahogy én szeretlek titeket! A hegyi beszéd, a nyolc boldogság magában foglalja a tízparancsolatot. Nem a tilalmakra, hanem az eszményekre hívja fel a figyelmünket. Jézus Krisztus a mi örök eszményünk. Őt kell követnünk. Amikor boldogságot ígér a szegényeknek. Ki kell állnunk érteink mellett, akkor is, ha üldöznek bennünket. Legyen gondunk a szociálisan rászorulókra! Ha ezek megvalósítására törekszünk, akkor nemzetünk megmarad, újjászülehet és még azt is remélhetjük, hogy a végítéleten jobbjára állít bennünket. Ősse kell fogjunk! Mert nem vette le róltunk a Magyarok Nagyszónya a kezét. Sem a Csíksomlyói Szűz Mária! Ő velünk van! Hozzá kell folyamodnunk úgy, ahogy ezer évvel ezelőtt a mi Szent István királyunk végső elkeseredettségében felajánlotta a koronát, úgy ajánljuk fel mi is az életünket neki.

A fópásztor az Oltalmad alá futunk, Istennek szent Szülője imádsággal zárta szentbeszédét. **(Magyar Kurír)**

GONDOLATOK A SZENT KORONÁRÓL

(Folytatás az 1. oldalról)

keresztet vet és áldozik, polgármesteri minőségben azonban ezektől gondosan tartózkodik, egyenesen nevétséges. Az pedig, hogy én egy nagyalakú melleszettel nem léphetek be egy közhivatalba, vagy, hogy a pápát nem engedik be Róma laikus egyetemére, ez már több mint bigottság: ez bizony a vallási türelmetlenség legsötétebb százádat idézi.

Én, ha bemegyek egy templomba, magyar állampolgárságomat nem szoktam felfüggeszteni a templomajtóban, sem levetni a plébánián; ha viszont felkeresek egy önkormányzati hivatalt, nem vagyok hajlandó a hitemet (sőt érsek-mivoltomat sem) levetni a ruhámban. A legtöbb ember egyszerre polgár egy államnak és tagja egy egyházi közösségnek. Ez érvényes a legtöbb államban, illetve állami tisztségviselőre is. Az állam és az Egyház szétválasztása már csak azért sem lehetséges, mert az élő embert nem lehet feldarabolni állampolgárra és valamely egyház tagjára.

Ezenkívül az államnak és az Egyháznak számtalan közös feladata van. Ezek

közé tartozik például a közös kulturális értékek megőrzése és gyarapítása, a bűnözés megelőzése, az élet minden területén (így például a sportpályákon, munkahelyeken és szórakozóhelyeken is) szükséges jó erkölcsök megőrzése. Ugyancsak közös érdek a polgárok vallási igényeinek kielégítése. Tévedés azt gondolni, hogy ez kizárólag az egyházak feladata. A vallásgyakorlástól, az egyházi szolgálat minőségétől nagymértékben függ a polgárok hangulata, életvitele, a legkülönbözőbb állampolgári kötelesség teljesítése. Vallás nélkül az élet elszűkül, az erkölcsök eldurvulnak, az állam helyzete belpolitikailag, sőt gazdaságilag is meggyengül.

Amelyik állam közömbös polgárainak hitével és hitből fakadó erkölcsével szemben, az előbb-utóbb közömbössé válik magukkal a polgárokkal szemben is. Kivonul az egyházak támogatásából, majd kivonul az oktatásügy, az egészségügy és a közbiztonság ügyének finanszírozásából is. Ezek után már csak azt nem érti a polgár: minek egyáltalán az

állam, mire jó a kormány, a parlament és a többi közigazgatási intézmény, minek kell egyáltalán adót (sőt: mindig magasabb adót...) fizetni. Magyarországon ezek a kérdések napjainkban egyre aktuálisabbak.

Az Egyház körülbelül olyan szerepet tölt be a társadalomban, mint a só a húslevesben. Só nélkül íztelen a leves, Egyház nélkül élethetetlen a társadalmi élet. Nem kell túlsózni az ételt, nem kell túladagolni az egyházi szolgálatot sem a társadalomban. De ahogy a só nem iktatható ki az ételből, ugyanúgy nem iktatható ki az Egyház sem az államból. Az Egyház jelenléte nélkül a halhatatlan lélekkel és egyedi tulajdonságokkal rendelkező ember előbb-utóbb „piaci értékű”, engedelmesebb „munkaerő” és még engedelmesebb „fogyasztóvá” silányul.

Nincs tehát más megoldás, mint az egyetlen és minden magyar polgár számára közös kincsnek, a magyar Szent Koronának tiszteltetéséből és tanításából kiindulva, a kölcsönös tisztelet jegyében, újra megkeresni az optimális kapcsolatot: dialógust és együttműködést az Egyház és az állam között. □

A nyáj fölött, messze a magosban, keringett a sas. Puhán körözött a tompuló alkonyati fényben; úgy siklott, mint az acél. Ő még láthatta volna onnét felülről a napot, ki a zöld hegyek mögött a földi világ számára már lehanyatlott. Úgy lehet, inkább mégis a juhokat nézte, s főleg az ugribugri bárányokat, kik elkésve születtek, s bizony még gyengécskék voltak ebben az erős hegyi világban.

A tolvaj sas tudja azilyent.
Sokszor keringett már felettük, pedig nem több, csak egy hete, hogy itt van a hegyi legelőn a nyáj. Egyik nap telik a másik után, a bárányok nőnek, s erősebbek lesznek egyre.

A tolvaj sas tudja ezt is.
De odáig még egyszer sem bátorodott, hogy mint a nyíl, lecsapjon valamelyikre a kisebbek közül. Olyan alkalmat szeretne, amikor nincs a bárányok mellett senki, mert egy sapkás ember mindig ott van.

Lassan bealkonyodik. Minden bárány odahúzódik az öreg gypjasok melleibe. A sas elrepült már, s elrepült a nap is. Beállt a csend. A füvek a gyöngyharmat csillog, s a távolban mormol a folyó. Szép itt! – gondolta András.

Ő volt a sapkás ember, kit a sas nem szeretett. A juhok annál jobban szerették, sohasem dobta rájuk a botot, minék a végén nagy feje volt. A kutya is szerette, a kicsi Fütty, ki vándor állat volt, s kit az országutóról fogadott fel András, őt héttel ezelőtt.

– Gyere, Fütty! – egyezkedtek most is. Megyünk, megyünk a hajlék alá! – ugriandozott Fütty.

Csakugyan hajlék volt, ahová mentek: deszkák hajlottak két rúd között a közfára. Ennek az oldalában hált András, amióta itt van. Ha lehetett, Fütty is ide húzódott, bár a becsület úgy kívánta volna, hogy juhok között töltse az éjszakát. András azonban hasztalan tanította az első napokban. Fütty inkább inas akart lenni, mint mester.

Megtelepedtek a hajlék alatt, s ettek. A vacsora végén Füttynek a füle egyszerre megrepedt, majd a hajlék elejébe kiugrott, és hámat így kiáltott: – Vá! Vá! Vá!

Aztán visszafordult, s nézte Andrást. Valaki jött.

Ahogy közeledett, Fütty egyre beljebb húzódott a deszkák alá.

Az öreg Gergely volt, a tavalyi vállalkozó. De nemcsak a tavalyi, mert húsz esztendő óta ő fogadta fel minden esztendőben a juhokat, s őrizte ezen a tájon. Aztán megromlottak a lábai; s a sok nyirkos hideg, mit kiszípot a földből, kinezta a csontjait is.

– Há megvagy, András? – kérdezte. András felállt, kezét fogott az öreggel, s úgy mondta:

– Meg. Vártam magát.
– Nem tudék hamarabb jöni. Az asszonyt őt napja jajgat.
– Tán nem beteg? – kérdezte András.
– Abbiza igen.
– S otthagytá?
– Nem vagyok orvos.

A nyáj felé fűrkészett a derengésben, majd csendesen szólt:

– S megegyeztünk vót mi ketten.
Igaz, megegyeztek volt; s az egyezés alapján várta András, egy héten keresztül, hadd mutassa meg az öreg a hegyi birodalmat, az erdők titkait, a legelőrészek természetét.

– No, üljön le, s egyék valamit! – mondta András.

– Mi van a háznál? – kérdezte Gergely bácsi.

– Hagyma s szalonna.
Leült az öreg, nagy tempósan evett; s közben eléjött Fütty is, odaállt melléje.

– E mi? – kérdezte.
– Kutya – mondta András.
Az öreg odavetette Füttynek a szalonnabőrt, próba gyanánt. Fütty elkapta, s kidülledt a szeme, úgy ette azt a kicsit.

HEGYI CSATA

Írta: Tamási Áron

– Csakugyan kutya! – mondta Gergely bácsi. – Ugatni tud-e?

– Attud.

– S hogy?

– Azt mondja, hogy „vá, vá, vá”.

– Úgy lehet, Köhalomba tanóta... – jegezte meg az öreg.

Kacagtak mind a ketten.

Aztán Fütty visszahúzódott a hajlék oldalába, s a két férfiu csendesen beszélgetni kezdett. Mint a hajósok, kik bárkában ülnek, a viharzó tengerről beszéltek inkább. Elmúlt viharokról s eljövendő viharokról. Az életről, mely szorongva telik, s minék a vize olyan különös színekben játszik egy idő óta...

– Hej, ha megérhetném, te András! – mondta az öreg.

– Mit, Gergely bácsi?

– Hogy feljőjön a nap!

– Hát holnap reggel feljön – mondta András.

– Úgy.

András kacagott már rajta, olyan furcsa neve volt neki.

– S ki a keresztapja? – kérdezte.

– Egy szögám vót – mondta Gergely bácsi. – Az ragasztotta reá a Mordias nevet. Jóformán minden héten találkoztak ők ketten, s megkérdezték egymást az egészség irányában. Én is barátokoztam véle, de nem szerettem. Utáltam, ha látam; s inkább megfordultam, s ellenkező irányba elmentem, hogy ne lássam.

András ismét kacagott, s úgy mondta: – Úgy hát korcsomába nem járt velem!

– Nem!

– Pedig az ilyen megissza.

Így tréfálkoztak a medve fölött, majd megszüntették a tüzet, s lassanként elaludtak. A csillagok még tündököltek egy ideig, aztán dél felől meleg fuvalom keletkezett, s felhőket hajtott a csillagok elé. Hajnalban már erősen gomolygott a

Nagy Boglárka rajza

Az öreg elgondolkozott, s mint a fű alkonyatkor, gyöngyharmatos lett a szeme. Fütty sóhajta szusszant egy nagyot, s a vackát mélyítette.

Aztán elaludt.

Az öreg nézett arrafelé, bé a sarokba, majd visszafordította a fejét.

– Hát a juhok? – kérdezte.

– Jól járnak – mondta András.

– S hát a vén Mordias? Nem bukkant még elé?

Andrásnak kicsire húzódott a szeme, mintha megcsipte volna a füst.

– Micsoda vén Mordias? – kérdezte.

Az öreg nem szólt abban a percben. Hirtelen olyan érzése támadt, hogy nem kéne vala említeni ezt a Mordiasét. De aztán mégis azt gondolta: jobb, ha tudja.

– A medvét kérde – mondta.

– Miféle medvét?

Elmagyarázta az öreg, hogy él itt egy vén medve, vagy húsz esztendeje is van, hogy egyedül uralkodik ezen a tájon.

Nagy a gypjas, lassan jár, és örökké rossz kedve van. Áldozni kell neki minden esztendőben, mint egy szakállas, vén fejedelemnek.

– Hát ezt kérde, hogy nem bukkant-e elé? – mondta.

– Nem – felelte András. – Merre tanúzik?

– Inkább a vízhez közel.

– S maga látta?

– Úgy ismerem, mint a más a nagyapját.

– S úgy hívják, Mordias?

tatja otthon a kicsi gyermeket. Mire hazakerül innét a hegyi világból, már nem is kell szoptatni a legénykét, olyan nagy lesz!

– Lassan tán megjavul a világ is... – gondolkodott el.

Fütty mezeavarta.

– Vá, vá, vá!

Gyorsan ugatott, és hegyesen. Mintha a hangból apró torlaszokat rakott volna maga elé. Kicsit messzeke volt, a víz irányában, hol kövér bokrok s málnabokrok duzzadoztak.

Bár gyerebbem már, de pára is libegett még, s nem lehetett tisztán odalátni. A juhok is hegyes füllel figyelték, majd megdurantak, s mint a hullám, úgy kezdett hóbölyögni a nyáj.

Fütty ismét ugatott.

András megindult lassan arra: hadd lám, mit fedezett fel a kutya. Csak egyet-egyet lépett, hogy jól tudjon figyelni. Aztán, az egyik lépésnél, a lába ott maradt a levegőben, mintha lépcsőre tette volna.

– Mordias! – mondta.

Csak a fejét látta még a vén medvének, a mogorva, bozontos fejét. De már elélt a nyaka után a dereka. Nagy volt, és kopott, tincsekben lógott róla a gypjú. Egykedvűen jött, mintha unná az életét egy kicsit. Andrásnak hideg lett a homloka, s hirtelen emelkedni kezdett. Úgy érezte, hányni kell mindjárt, ha meg nem mozdul.

Előrelépett kettőt.

A harmadiknál már szagot vett a medve, felpillantott és megállt. Nem látszott rajta semmi meglepődés. Csak nézte egy ideig Andrást, aztán megfordult, és elindult visszafelé. András is megindult utána, s szorította erősen a botot, minék a bunkóját elretartotta. Egyre közelebb ment, majd egy kicsit oldalt, hogy a merdek part felé térítse a medvét.

Fütty a háta mögött vakkantásokkal biztatta.

S Mordias egyre húzódott, bölcsen s engedelmesen. Elment egészen a merdek partig, ott lenézett a mélybe, hol megáradva zúgott a víz. Aztán megrázta a fejét, mintha elszédült volna, s visszafordult.

András megállt egy pillanatra.

De a másikban már forróság öntötte el a homlokát.

– Megfürdesz, Mordias! – mondta.

S arra már ülőhelyzetet vett a medve is, törzse egyenesen állt, mint az oszlop, két első lábát előrenyújtotta, s foga fölött felhúzta inyét.

Morgott, mint a föld. A bot közeledett hozzá, a levegő tüzes volt már, s alul zúgott a víz.

A bot pedig, mint a kieresztett, vad buzogány, úgy ugrott neki a bozontos mellnek. Egy ordítás hallatszott, a medve megtántorodott, de akkor megragadta hirtelen a botot, s odarántotta Andrást magához.

Mintha szikla zuhanna, úgy zuhantak együtt az árba. A hullámok eltarták mind a kettőt. Fütty reszketve nézett utánuk. De két hajlással alább felbukkantak újra. Újból elmerültek, s újból felbukkantak. Háromszor együtt, öldöklő küzdelemben, a szennyes habot túrva.

De negedszer csak András egyedül. Vízbe dől fűzfához akasztotta karját, melyből csorgott a vér. Ahogy kiemelte lassan a fejét, abból is csorgott a vér. Jobb fülelől csak egy kicsi foszlyán maradt meg. Szennyes, habos víz dől a száján.

Úgy lógott, mint az emberiség egy retentő háború végén.

De győztesen mégis!

Mire kivergődött, jó messze lent valahogy a partra, már a sas ott keringett ismét a nyáj fölött a magosban. Aztán elrepült ő is, hogy teljességgel nyugalom lehessen a kövér havasi világban, mely immár háborítás nélkül nappal a bárányoké, s éjjel a csillagoké. □

HÍREK – ESEMÉNYEK

Túlzottan aggódnak a britek

Egyre több londoni lap foglalkozik azzal a jelenséggel, hogy a brit társadalom mind nyomasztóbb szokásává kezd válni a túlzott aggodás az egészség és a biztonság miatt. Riasztó figyelmeztetések olvashatók a fogyasztási cikkek, kiváltéppen az élelmiszerek csomagolásán. Már az is előfordult, hogy a helyi hatóságok betiltották a karácsonyi dekorációt, mert attól tartottak, hogy a vásárlók fejére esik. A félelem légköre járja át az intézményeket, kivált az állami hivatalokat, amelyek így nem egyszer értelmetlen intézkedésekre ragadtatják magukat.

Magyar irodalom Németországban

„A magyar irodalom az, amelyet a német mellett a legjobban ismernek” – jelentette ki Michael Neumann volt német kulturális államminiszter, aki – egyre több magyar szerző írásának német kiadása kapcsán – század derekától egészen napjainkig beszélt. Neumann a berlini magyar kulturális intézetben, a Collegium Hungaricumban Ottlik Géza „Iskola a határon” című regénye első összefoglaló kiadásának bemutatóján nyilatkozott. A XX. század egyik legtehetségesebb magyar prózaírójának és fordítójának könyvét Ujlaky Sári tolmácsolásában a frankfurti Eichborn kiadó jelentette meg.

Fiume magyar emlékezete

Budapesten az Országos Széchenyi Könyvtárban közel három hónapon át volt látható „Fiume magyar emlékezete” című kiállítás, amelyhez a felhasználókat anyagot lapunk egykori munkatársa, Skultéty Csaba bocsátotta a tárlat rendelkezésére. Skultéty Csaba régóta gyűjti az egykori magyar tengeri kikötő, Fiume magyar vo-

natkozású tárgyi emlékeit. Mint a kiállítás megnyitása alkalmából Sólyom László államfő megállapította, a tárlaton szerzett ismeretek és benyomások segítségével „fel-fedezhetünk egy olyan pontot egykor közös hazánk térképén, amelyet minden érdeklődő felszabadultan szerethet. Végül is ilyen pontokkal kellene megtelnie az Adriától a Kárpátokig terjedő térnek”. A július elején zárult kiállításához igényes katalógus készült, amely – a magyaron kívül – olasz és horvát nyelven adja közre a tárlat anyagát, hogy az egykori Fiume mai lakosai számára is hozzáférhetővé tegye a magyar vonatkozású emlékeket. A katalógusban megjelent előszóban Rijeka polgármestere elismeréssel méltatja azt az időszakot, amikor az Adria-parti kikötőváros Magyarország része volt, és örömmel állapítja meg, hogy az ezredforduló óta a kapcsolat ismét egyre szorosabbá válik. A kiadvány különleges érdeme, hogy a tema szakértőjének számító Fried Ilona adatai alapján a XVIII. század derekától egészen napjainkig nyomon követhetővé teszi Fiume majd Rijeka fejlődését.

V. A.

Márton Áron-szobor

A Szent István Királyi egyházközség és a Szent Gellért Lovagrend erdélyi tartománya emlékművet állítottat a kovásznai egyházközségben Márton Áron püspöknek. A dombóvári Varga Gábor szobrászművész által készített, közel 2,2 méter magas, egész alakos szobrot a város római katolikus temploma előtt helyezték el. A szobrot Tamás József gyulafehérvári segédpüspök áldotta meg június 14-én. Ezt követően, 12 óraor ünnepi szentmisét mutatott be a környező települések papjaival. A szentmise keretében megáldották a közelmúltban felújított templomot is.

SZÁJRÓL SZÁJRA

A 200 mosoda és a 4000 mosónő városa

Ez év májusában nemcsak én emlékeztem meg Berlin második legöregebb városrészenek nyolcszázadik születésnapjáról. Mint legillustrebb, a „Berliner Zeitung” foglalta össze január 16-i számában a 681 éven át független város, „Copenik”, azaz Köpenick markánsabb történeti dátumait és nevezetességeit. A lokálpatriotizmus megköveteli annak kiemelését, hogy Köpenick 28 évvel öregebb, mint Berlin! Nevét is Cöpenicknek írta egészen 1931. január elsejéig és csak azóta lett a C-ből K. Beolvasztása Nagy-Berlinbe 1920-ban történt.

Amiért azonban visszatértem az eredetileg szláv település – neve is ezt bizonyítja, hiszen copnic dombos vidéket jelent – történetéhez, az a Berliner Zeitung által felsorolt furcsaságokban rejlik. Igen alkalmasak könnyű nyári olvasmányoknak, szórakoztató jelentéktelenségükkel. Ez nem akadályozta az újságot abban, hogy mókás csodáknak, mirákulumnak nevezze a „köpenicki világcsodákat”. Ilyen például a fogház utcájának neve: Freiheit, azaz szabadság, továbbá az, hogy az agok háza a temető falának támaszkodik (tényleg így írták), valamint az, hogy a városházi borpince a városháza felső emeletén van. A köpenicki világcsodákhöz sorolja a tanítóit, akinek Dummer, magyarul: ostoba, no meg az orvost, akinek dr. Tot, azaz halál a neve. De más különlegességeit felsorol. Például, hogy Köpenick a legzöldebb és vízzel leggazdagabb kerülete Berlinnek. Területének háromnegyede erdő, mező és víz, mint például a Müggelsee, amely Berlin egyetlen télen is működő strandjának ad otthont... Talán ezzel a vízbőséggel magyarázható a város történetének következő „miráku-

luma”: 1835-ben egy bizonyos Henriette Lustig az Alte Markt 4-ben engedélyt kapott bérmosoda működtetésére. Ezzel vette kezdetét Köpenick gazdasági fellendülése. Ugyanis egy Friebe nevű mészáros ebben az évben családijával Berlinbe költözött és mert nem akarta elveszíteni a neki évek óta dolgozó Henriette Lustig szakmai tökéletességét, továbbra is vele mosatta a holmijait. Henriette minden héten hátra vette a putnyot, Charlottenburgba masírozott a mészáros mester családjának mosnivalójáért és a köpenicki nagymosás után, gyalog visszazállította megbízójának. A főhéheren ragyogó kötények olyan reklámat jelentettek, hogy egyre több berlini mosatot a köpenicki Alte 4-ben. Így az eleinte gyalog lebonyolított szállítást és a putnyot felváltotta egy kutyafogat, majd rövidesen egy lovas kocsis. A bérmosást pedig 4000 mosónő végezte 200 kisebb, majd nagyobb mosodában. A szállóige, hogy egész Berlin szennyesét Köpenickben mosák, ironikus tartalma ellenére egyre terjedt.

Mégis egy suszter és visszaeső bűnöző kellett ahhoz, hogy Köpenick világhírre tegyen szert. Wilhelm Voigt egy postadami őcskásnál vett kapitányi uniformisban és az utcán toborzott „hadsereggel” megszállta a köpenicki városházat, letartóztatta a polgármestert és elkobozta a városi kasszákat. Tette mindezt azért, mert útlevélet akart szerezni, ami persze nem sikerült neki, hiszen Köpenicknek nem volt útlevélhivatala. Így lett az egyenruha varázsának segítségével a város jelképe a köpenicki kapitány és nem a szorgalmas mosónő, Henriette Lustig.

Közreadta: Ramsay Győző

MOLNÁR OTTÓ ATYA
ELBÚCSÚZOTT PÁRIZSTÓL

mény sohasem meghaló, ha minden szalmaszál abból a jászolból való”.

Szavait nagy taps követte. Molnár atya franciái között meglepetéssel fogadták meg Níkicsér László nagykövet úrnak a rendszerváltás óta kialakult jó kapcsolatot, azt a töretlen sajátos párizsi légkört, amely a kölcsönös megbecsülés és segítőkészség alapul, és azon, amit Mécs László: „Vadócba röszát oltok, hogy sebb legyen a föld” gondolata sugároz. Hangsúlyozta, hogy a Magyar Katolikus Misszió küldetése a Szent István-i örökség szellemében nem ismer határt és állampolgárságot. A fejedelmi állófogadás alatt barátságos beszélgetés alakult ki.

Níkicsér László excellenciás úrnak, aki Magyarországról a legfontosabb feladatot tölti be Franciaországban, ezúton is köszönetünket fejezzük ki a párlaton nagyvonalúságáért, amit Misszióknak felé tett.

Francia részről pünkösdszombat a Sainte Elisabeth de Hongrie-templomban Snoék Xavier plébános, majd pünkösdfőn a Notre-Dame des Victoires-bazilikában Bancon Arnaud rektor fogadással egybekötött ünnepi szentmise keretében mondott köszönetet Ottó atyának a hosszú idő alatt végzett szolgálatáért.

Mi magyarok június 14-én, vasárnap adtuk halálát a jó Istennek, hogy ilyen sokáig engedte körünkben munkálkodni az atyát. A szentmise végén egyháztetületünk elnöke, Leh Tibor úgyvéd méltatta őt, majd az önkéntesek nevében Romhányi Anna szólt. Hétfégy iskolánk köszönetét Joly Krisztina tanárnő közvetítette. A délutánban nyúló kötetlen gyűlést követően hallhattuk Sándor István szavalóművész néhány költeményét és az egyesületek vezetőinek üdvözlő szavait. A nap méltó befejezése az úrnapi körmenet volt.

Isten vele, Molnár atya! Köszönjük a sok jót, az áldozatot, amit értünk tett, a türelmet, amivel elviselt minket. A sok szép, amit körünk varázsol, mindig emlékeztetni fog Önre, mi pedig nem fogunk imáinkban megfeledkezni a mi „zöldfüti” cserkész papunkról.

Csernoch Ilona
lelkészi munkatárs

VATIKÁNI...

(Folytatás a 8. oldalról)

kiemelkedő szerepe volt az 1971-ben Nyugatra kényszerült Mindszenty József hercegprímásnak, aki négy éven át fardhatatlanul munkálkodott az emigráció lelkipásztori szolgálatában. Már 1971 végén arra kérte a Vatikánt, hogy „a mintegy másfélmilliónyi külföldön élő magyar katolikus számára segédpüspököket nevezzenek ki”. Az elvetett mag jó tíz év múlva szökött szárbá, érlette meg termését: 1983-ban II. János Pál pápa Irányi László piarista atyát kinevezte Castel Mediano-i címzetes püspökké és megbízta a nyugati világban szétosztott magyar katolikusok lelki gondozásával. Halála után Miklósházy Attila SJ jezsuita szerzetes, Castel Minore-i címzetes püspök lett az utóda. Püspöki jelmondataik – Egybegyűjteni és megőrizni, illetve Egy szívet-lélekkel! –, valamint stíri lelkipásztori útjaik is jelezték, szimbolizálták a megőrzésre, megtartásra való törekvést. Az amerikai főldreszen élő főpásztorok európai delegátusokat neveztek ki. P. Szöke János SDB szalézianus szerzetes 1984-től töltötte be ezt a tisztséget. Utóda, 1996-tól Cserháti Ferenc müncheni magyar plébános lett. 2002-től a Német Püspöki Konferencia ugyanót nevezte ki németországi

magyar főlelkésszé. Miklósházy Attila püspök nyugalmába vonulása után a Szentatya Cserháti Ferencet centuriai címzetes püspökké és az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspökévé nevezte ki. Erdő Péter bíboros, az MKPK elnöke körlevélben tájékoztatta híveit és a világ magyarságát az új főpásztor szolgálatáról: „Sajátos feladata lesz, hogy a külföldön élő hívek magyar pasztorációját – amelyet az elmúlt 25 évben is odaadással és hűségesen végeztet – a püspökké szentesítés kegyelmével gazdagodva még inkább szolgálhassa, így módon megerősítse hazájuktól távol élő testvéreit.” E szolgálat része és gyümölcse e kötet is, melynek elmélyültségét, tudományos megalapozottságát jelzi a gazdag forrásanyag.

Cserháti Ferenc könyvének igen értékes adaléka a függelékben közölt levéltári gyűjtemény: levelek, feljegyzések és jegyzőkönyvek, melyekből egy hányattott kor szereplői tesznek tanúbizonyságot az egyházukhoz és nemzetükhöz kötődő hűségükről, elkötelezettségükről. Általuk bepillantást nyerhetünk az egyházi közösségek életébe, megismerhetjük a lelkesítő konferenciákon fölmerülő kérdéseket, melyek egyazon közös cél szolgálatában álltak: külföldön is „megtartani magyarságunkat és hitünket népünk, különösen felvívó ifjúságunkat”.

Máriás József

